

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

HISTORIE LYŽOVÁNÍ V KRUŠNÝCH HORÁCH

Pavλίna Pfeiferová

Katedra tělesné výchovy

Vedoucí diplomové práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Praha 2013

NÁZEV: Historie lyžování v Krušných horách
AUTOR: Pavlína Pfeiferová
KATEDRA: Katedra tělesné výchovy
VEDOUcí PRÁCE: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRAKT: Práce sleduje vznik a historii lyžařských spolků, klubů a lyžařských center v Krušnohoří. Pro zjištění faktů a daných událostí jsem použila a prostudovala kroniky, výroční zprávy, literaturu, startovní listiny a fotografie, které dokumentují lyžování v Krušných horách. Důležitou součástí této práce jsou návštěvy lyžařských muzeí a zejména rozhovory s pamětníky a účastníky lyžařských soutěží. Práce se zabývá historií lyžování jako celku a následně se soustřeďuje na oblast karlovarské části Krušných hor, zejm. pak na oblast Abertam a jeho blízkého okolí.

KLÍČOVÁ SLOVA: lyžování, historie lyžování, lyžařské spolky a kluby běžeckého lyžování, skoky na lyžích, běžecké lyžování, historie běžeckého lyžování

THEME: The history of skiing in the Ore Mountains

AUTHOR: Pavlína Pfeiferová

DEPARTMENT: Department of Physical Education

SUPERVISION: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRAKT: The thesis is focused on the origin and history of ski societies, clubs and ski centres in the Ore Mountains. For finding those facts and the events I had used and studied chronicles, annual reports, literature, start lists and photographs that document skiing in the Ore Mountains. The relevant part of this thesis are visits to ski museums and especially conversations with contemporaries and participants of ski competitions. The dissertation deals with the history of skiing as a whole and subsequently focuses on the sphere of the Karlovy Vary part of Ore Mountains, especially the region of Abertamy and its vicinity.

KEY WORDS: skiing, history of skiing, ski societies and clubs of cross-country skiing, ski jumping, cross-country skiing, history of cross-country skiing

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci „Historie lyžování v Krušných horách“ vypracovala pod vedením vedoucího diplomové práce samostatně, za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato diplomová práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Abertamech dne 18. června 2013

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu diplomové práce PhDr. PaedDr. Ladislavu Kašparovi, Ph.D za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé diplomové práci. Rovněž bych chtěla poděkovat panu Gerhardu Kraklovi, Rudolfo Höhnlovi, Bc. Evě Hejtmánkové za zapůjčení písemného materiálu, knih a fotografií a za rozhovory.

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Obsah:

1. ÚVOD	7
2. CÍL PRÁCE	8
2. 1 Hlavní cíl práce	8
2. 2 Dílčí cíle a úkoly práce	8
2. 3 Metody	8
2. 3. 1 Rozbor pramenů	8
3. HISTORIE LYŽOVÁNÍ	9
3. 1 Původ lyžování	10
3. 2 Jak se vyvíjelo lyžování v Čechách	12
3. 3 Významné osobnosti českého lyžování	13
3. 3. 1 Josef Rössler – Ořovský	13
3. 3. 2 Jan Buchar	14
4. LYŽOVÁNÍ V KRUŠNÝCH HORÁCH	16
4. 1 Lyžování v Abertamech	18
4. 2 Běžecské lyžování	20
4. 2. 1 Karlův Běh	21
4. 2. 2 Historie Karlova běhu	22
4. 2. 3 Významní účastníci Karlova běhu	23
4. 3 Skoky na lyžích	26
4. 4 Sjezdové lyžování	28
4. 5 Snowboarding	30
5. LYŽAŘSKÉ SPOLKY A KLUBY	32
5. 1 LK Slovan Karlovy Vary	33
5. 2 Lyžařský oddíl TJ Jiskra Nejdek	35
5. 3 Sokol Pernink	37
5. 4 Lyžařský klub Abertamy	38
5. 4. 1 Abertamské štafety	40
5. 5 Sdružení Veteránů WMA	42

6. VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI KRUŠNÝCH HOR	44
6. 1 Rudolf Höhnle	44
6. 2 Jens Weissflog	45
6. 3 Kurt Hennrich	46
6. 4 Gerhard Krakl	47
6. 5 Lukáš Bauer	48
7. ROZHOVORY	49
7. 1 Rozhovor s Rudolfem Höhnlem	49
7. 2 Rozhovor s Gerhardem Kraklem	51
7. 3 Rozhovor s Janem Novákem	53
7. 4 Rozhovor s Lukášem Bauerem	56
7. 5 Rozhovor s Evou Hejtmánkovou	59
8. DISKUZE	61
9. ZÁVĚRY	63
10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	64
11. SEZNAM UŽITÝCH ZKRATEK	66
12. SEZNAM PŘÍLOH	67

1. ÚVOD

Kdo odepře si pochybný prožitek dlouhého spaní a vyjde si za ranního šera do hor, bude bohatě odměněn nádherným divadlem, jež poskytuje takovým – ranním ptáčatům na prknech – východ slunce.

Až spatříte růžový nádech, který vydechne probouzející se den na okolní hory, barvami, jež nelze vykouzlit z palety umělce, až zpozorujete život lesa v zimě, kdy zdají se lesy dřímati jakýs sladký sen, pak pochopíte, že příroda v zimě neumírá, ale sní. A až za úplňkové noci žasnoucím zrakem spatříte lesknoucí stříbrné hory a doly, až se zatajeným dechem budete sjížděti do temna lesů a domů, pochopíte, že lyžování je něco víc, než zdravý pohyb a móda!

2. CÍL PRÁCE

2. 1 Hlavní cíl práce

Hlavním cílem této práce je zmapování vzniku a vývoje lyžování v karlovarské části Krušných hor.

2. 2 Dílčí cíle a úkoly práce

- Nashromáždít primární a sekundární zdroje informací
- Prostudovat a utřídit dané zdroje informací
- Vyhledat pamětníky, nebo odborníky, kteří se zabývají lyžováním
- Podle prostudované literatury a výpovědí oslovených pamětníků zdokumentovat historii běžeckého, sjezdového lyžování a skoků na lyžích

2. 3 Metody

V mé diplomové práci uplatňuji metody historické. Tyto metody umožňují vyhledávat a porovnávat informace, údaje, fakta o minulosti a vytvořit tak její obraz. Materiály byly získány prostudováním literatury, historických pramenů, informačních letáků, brožur, kronik a převážně rozhovory vedoucích oddílů, závodníků a pamětníků. Při práci byla použita přímá metoda, která je hlavním postupem při práci historika tam, kde se jedná o popis skutečnosti s dostatkem pramenů. S metodou přímou, byla využita i metoda progresivní. Historické události byly sledovány a zaznamenány tak, jak po sobě následovaly.

2. 3. 1 Rozbor pramenů

Nejdůležitějším zdrojem informací byly vzpomínky samotných pamětníků, závodníků a vedoucích lyžařských oddílů – primární prameny.

Jako sekundární zdroj informací posloužily písemné prameny, kterých však bylo méně. Nejvíce jsem čerpala z publikací, které popisují lyžařské sportovní činnosti jako celek (Zlatá kniha lyžování, Malá encyklopedie lyžování, Naše skokanské můstky), kde je zpracováno celé období vývoje lyžování. Knihu Znovuobjevené Krušnohoří jsem využila pro důkladnější poznání života v Krušných horách.

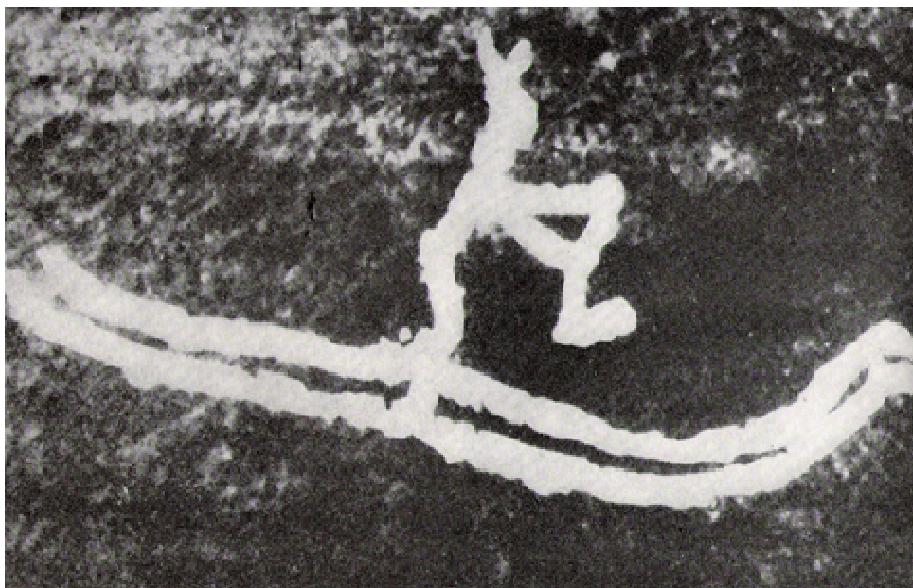
Z archivních pramenů jsem nejvíce využila záznamy z výročních schůzí TJ RZ Abertamy, z kroniky LK Abertamy, kroniky obce Boží Dar, kroniky Bärtingen, kroniky města Abertamy, Nejdek a Nové Hamry. Dále jsem čerpala z dostupných periodik např. Abertamské noviny, Horská služba, Dukla sport.

Největším přínosem pro mou práci byla setkání s pamětníky a současnými vedoucími lyžařských oddílů. V práci jsem také použila dostupný fotografický materiál, zejména dobové fotografie.

Hlavním cílem této práce je zmapování a zpracování informací týkajících se historie lyžování v Krušných horách, zejm. pak v její karlovarské části.

3. HISTORIE LYŽOVÁNÍ

Nejstarší sporty jsou ty, které vznikly ze životních potřeb člověka v boji o zlepšení životních podmínek o jeho přežití. Sem můžeme zahrnout běh, různé formy soubojů, veslování, jezdeckví a lyžování. V této době se lidé těmto sportům nevěnovali pro potěšení a radost, ale pro životní potřebu. Před 4 – 5000 lety, kdy byla země pokryta sněhem, si člověk pro své přežití vyhotovil potřebné nářadí – sněžnice, které umožňovaly chodit nebo běhat v hlubokém sněhu a později lyže. Prvními nálezy, které nám vydávají svědectví o pravěkých lyžích, jsou výjevy na jeskyních a skalních obrazech (byl to nejčastěji lov na lyžích), které byly nalezeny na severu Norska, na ostrově Rödöy, blízko polárního kruhu. V roce 1929 zde byly objeveny dvě vyryté kresby. Jedna z nich byla neporušena a zobrazovala malého mužíka z Rödöy se dvěma nestejně dlouhými lyžemi a s holí, podobnou sekeře. Vědci předpokládají, že tento obraz pochází z doby kolem 2500 př. n. l., zatímco více než dvacet skalních kreseb zjištěných na území Ruska při pobřeží Bílého moře a Ladožského jezera je datováno do doby kolem roku 500 př. n. l. (Kulhánek, 1989)

Obr. 1 Lovec ve zvířecí masce na ostrově Rödöy u pobřeží Norska z doby 2500 let př. n. l.

3.1. Původ lyžování

Z počátku se samozřejmě nejednalo o lyže, které známe z dnešní doby. Obyvatelé se v severských zemích pohybovali po sněhu zpočátku po různých sněžnicích. Ty se postupem času zdokonalovaly, až se chůze změnila ve skluz. První písemná zmínka pochází z 6. století, kdy Procopius nazval Skridfiny, klouzajícími Finy. Lidé severských zemí používaly lyže jako prostředek k přepravě, lovu a boji. Pro lovce byly lyže dokonalým pomocníkem, se kterým dokázali snadno ulovit zvěř, zapadající do hlubokého sněhu. Je to první zmínka o lyžování v Evropě. (Kulhánek, 1989)

Lyže měly různé délky. Kratší lyže byly odrazové a skluzná plocha byla pokryta kožešinou. Delší lyže byly hladké a sloužily ke skluzu. Jízda se podobala jízdě na koloběžce. Pro udržení rovnováhy se na takových lyžích používala až do 19. století dlouhá dřevěná hůl, kterou držel lyžař v obou rukou. Sloužila jako opora při jízdě, při zatáčení, k brzdění, ale i jako zbraň. Dvě hole začali používat až ve 20. století Telemarčané.

Nejslavnější legenda týkající se běhu na lyžích se datuje k roku 1206, kdy se norský král Haakon, jako dvouletý chlapec dostal do rukou nebezpečných rivalů, kteří usilovali o trůn jeho otce Haakonena III. Skupina králových poddaných včetně jeho palácové stráže ale nehodlala nic takového dopustit. Dva věrní birkenbeinerští lyžaři Thorsten Skeval

a Skjervald Skrukka malého krále vzali a rozhodli se pro jeho přemístění na sever do Trondheimu přes pohoří Dovre, kde mohl být lépe chráněn. Připoutání k lyžím nesli dítě padesát čtyři kilometrů přes vánici do bezpečí. V roce 1932 byl v Birkebeineru uskutečněn první závod v běhu na lyžích, jako upomínka na tuto událost. Je to nejdelší dálkový běh v Norsku. Začíná v Lisgardu u Lillehammeru končí v Reně. Závodníci nosí batohy s hmotností 5,5 kg – zátěž představující váhu malého prince. (Kulhánek, 1989)

První oficiální lyžařské závody organizovala v roce 1767 norská armáda, která se zasloužila o hojně využívání lyží. Při závodech se zařazovaly disciplíny jako střelba a lyžování - předchůdce dnešního biatlonu, sjezdové lyžování a závody v plné vojenské výstroji. Když v roce 1826 byly lyžařské rotty v norské armádě zrušeny, přestal lyžovat i mnohý norský civilista. Výjimku tvořila provincie Telemarken, kde sedláci používali sněžnice, nejen k přepravě, ale i pro zábavu a o nedělích pořádali různá lyžařská cvičení, mezi které patřil slalom neboli hoppelom, to byly první pokusy o skok. (Kulhánek, 1989)

V roce 1843 byl v Tromsø pořádán první závod v běhu na 5 km. Známí jsou dokonce závodníci, kteří se umístili na dvou prvních místech. Byl jím Laponec, běžící se dvěma hůlkami a J. W. Steen, pozdější mistr, běžící s jednou holí. Brzy se objevil i slavný mistr ve skoku a zakladatel moderního skoku Sondre Norheim. Ten se zasloužil s několika propagátory o rozkvět lyžování. Sondre Norheim patří mezi nejlepší lyžaře z oblasti Telemark. Kolem roku 1868 vítězil společně s jeho lyžařskými kolegy ve všech sportovních kláních v Christianii (dnešní Oslo). To vše přineslo vývoji v technice lyžování a zlepšení materiálního vybavení. Přínos Norheima, není jen propagace lyžování, jde i o jeho zásluhy na inovacích lyžařského vybavení a ve změnách lyžařské techniky. Pokusil se zvýšit ovladatelnost lyží tím, že více upevnil boty k lyži. Do té doby byly používány pouze jednoduché řemínky, které přidržovaly špičku boty k lyži. Norheim k nim přidal ohnutý vrbový držák, který zpevnil patu. Tím se zvýšila kontrola nad ovládnutím lyží. Jeho vynález je možné považovat za počátky moderního vázání. Norheim předvádí se svým přítelem na nových lyžích obraty, které později bývají označovány jako „telemark“ nebo „kristiánka“. Jako nejodvážnější skokan své doby předvedl divákům své velké umění. Nové vázání mu umožnilo ovládat lyže dosud zcela neznámým způsobem. Po úspěšných exhibicích založil v Kristianii první lyžařskou školu. V roce 1883 emigroval do USA. (<http://www.hobbystranky.cz>)

Druhým norským lyžařem, který přispěl k rozšíření lyžování, byl Fridtjof Nansen, který v roce 1888 jel na lyžích přes neprozkoumaný jižní konec Grónska. Jeho tým dokázal

pomocí lyží prozkoumat oblasti, do té doby pro člověka nepřístupné. Později vydal o expedici knihu, která se stala podnětem pro obrovský zájem o lyžování v celé Evropě. Lyžařské kluby začaly vznikat prakticky ve všech státech, často s Nory, sloužícími jako organizátoři a cvičitelé. Norové byli patřičně hrdí za rozmach jejich sportu ve světě, zároveň je ale znepokojovalo, že ztrácí kontrolu nad svým národním sportem. V té době již existoval Mezinárodní lyžařský kongres, ve kterém byl vždy jeden zástupce z Norska, a to znamenalo, že na jakékoli běžecké akci, organizované v Evropě nebo Americe se musela dodržovat norská pravidla. (Kulhánek, 1989)

Velkou událostí v roce 1924 byly první zimní olympijské hry konající se ve francouzském Chamonix, kde byl zařazen i běh na lyžích, kterého se mohli zúčastnit pouze muži, a to v závodech na 18 km a 50 km. V roce 1936 byla přidána ještě štafeta 4 x 10 km. Ženy se účastnily zimních olympijských her až v roce 1952 v Oslu. V roce 1988 došlo ke dvěma změnám. Styl lyžování se rozdělil na klasickou a volnou techniku. Tato změna se začala poprvé zkoušet na zimních hrách v kanadském Calgary. Druhou změnou bylo zakotvení těchto technik do programu zimních olympijských her v Albertville (Francie) v roce 1992. (Kulhánek, 1989)

3. 2 Jak se vyvíjelo lyžování v Čechách

České hory byly před druhou světovou válkou osídleny převážně německy mluvícím obyvatelstvem, a to jistě patří i mezi první průkopníky lyžařského sportu na českých horách. Odtud se lyžování dostalo i do Krušných hor. Je zajímavé se zmínit, že lyžování do Krkonoš přišlo z Prahy a to přímo z Václavského náměstí, na kterém se Josef – Rössler Ořovský pokoušel o první jízdu na lyžích. Počátky lyžařství spadají do druhé poloviny 19. století, kdy se u nás zakládají různé spolky, a to i spolky a kluby sportovního zaměření. Jedná se o světový trend zcela nového, pokrokového myšlení, které je zaměřené na tělovýchovu a sport. Mezi průkopníky českého sportovního hnutí a zakladateli prvních tělovýchovných spolků a klubů patří Dr. Miroslav Tyrš, Josef Rössler – Ořovský, Jan Buchar a Josef Aleš. Tito průkopníci nejen že zakládali první spolky, ale dali i podnět k pořádání závodů v Krkonoších, na Šumavě, v Jeseníkách. Do Krušných hor se vydávali němečtí lyžaři z Lipska a Drážďan. První závody se pořádaly v roce 1893 v Jilemnici a o tři roky později pak mistrovství království českého.

3. 3 Významné osobnosti českého lyžování

V českém lyžování se na jeho počátku objevila spousta osobností, které se staly během doby velmi důležitými pro lyžování. Nelze se však v této práci zmínit o všech významných funkcionářích a závodnících. Chtěla bych se zde alespoň zmínit o dvou osobnostech, o kterých si myslím, že měly velký podíl na rozvoji lyžování v Čechách.

3. 3. 1 Josef Rössler - Ořovský

Byl významnou osobností začátků českého sportovního hnutí. Narodil se 29. června 1867 v Praze. Celý svůj život zasvětil sportu. Stal se průkopníkem a propagátorem různých sportovních odvětví – lyžování, rychlobruslení, atletika, fotbal, veslování, jachting, tenis. Jako závodník vynikal ve veslování a v rychlobruslení. V roce 1892 vytvořil v Paříži nový rekord na 500 metrů v rychlobruslení. Ve veslování se stal v roce 1893 – 1894 mistrem Čech ve skifu. Jméno Josefa Rösslera - Ořovského je spojeno s počátky celého českého sportu, především však s lyžováním, které je jeho dílem. Roku 1887 založil první lyžařský spolek v Evropě, mimo Skandinávie, a to Lyžařský kroužek při Bruslařském závodním klubu Praha, který byl v roce 1924 přejmenován na Český Ski klub Praha, jehož byl dlouhých 38 let předsedou (1887 – 1925). Z jeho iniciativy byl v roce 1903 založen Svaz lyžařů Království českého, který se stal prvním lyžařským svazem na světě vůbec a jehož předsedou byl v letech 1907 – 1913 a dlouhá léta pak jeho hybnou silou, zejména v jeho počátcích. (Kulháněk, 1989)

Byl také prvním, kdo se snažil prosadit myšlenku založit mezinárodní lyžařskou organizaci, pro kterou se snažil už v roce 1906 získat Švédy a Nory. V roce 1908, kdy se konaly IV. olympijské hry v Londýně, se pokusil svolat první mezinárodní poradou. Vzhledem k tomu, že se nezúčastnili zástupci Německa a Rakouska - Uherska, nebyly stanoveny žádné závěry. V roce 1910 byla založena Mezinárodní lyžařské komise (MLK), na které se velkou měrou podílel a v roce 1923 se pak stal členem jejího řídicího orgánu. Na 7. kongresu MLK v Praze, který se konal 5. – 6. 2. 1923 a jemuž předsedal, přednesl návrh na přeměnu Mezinárodní lyžařské komise v Mezinárodní federaci lyžování (FIS). Tento návrh byl přijat a realizován o rok později, v roce 1924, na 8. kongresu ve francouzském Chamomix při příležitosti „týdne zimních sportů“, který se stal později prvními zimními olympijskými hrami. Jeho velkou zásluhou bylo, že dokázal navzdory

odporu Němců a Rakušanů, udržet Čechy v mezinárodních sportovních organizacích, na kongresech, na olympijských hrách a v mezinárodní spolupráci. Význam Josefa Rösslera – Ořovského spočívá v tom, že svým mezinárodním rozhledem, vysokou odborností a předvídavostí posunul vývoj českého sportu o celé desetiletí. (Kulhánek, 1989)

Obr. 2 Josef Rössler-Ořovský

3. 3. 2 Jan Buchar

Jan Buchar pocházel z vesničky Mříčné u Jilemnice. V roce 1879 odmaturoval na učitelském ústavu v Jičíně, bylo mu 20 let. Po pětiletém působení na školách v Podkrkonoší se stal řídícím učitelem školy v Dolních Štěpanicích, nedaleko Jilemnice. Na této škole učil až do svého odchodu do penze v roce 1925. Pro další vývoj Bucharova života má velký vliv jeho záliba v turistice a lyžování. V roce 1888 byl založen Klub českých turistů (KČT), který vzápětí začal vydávat Časopis turistů. Hned do prvního čísla přispěl Jan Buchar článkem „Vzhůru do Krkonoš!“ O rok později zakládá v Jilemnicích místní odbor Klubu českých turistů. Harrachovská lesní správa si v této době ve Vídni objednáva zásilku dvou párů lyží. Hrabě Jan Harfách se snažil získat lyže pro svoje lesní zaměstnance již o dva roky dříve, ale skandinávská délka 3,5 m se v hustém lesním porostu neosvědčila. Jasanové nebo bukové rakouské lyže byly podstatně kratší, jejich délka byla jen 2 m 20 cm. Když po prvních pokusech hajní hlásili, že se lyže osvědčují, nechal vrchní

lesmistr zhotovit ve štěpanické pile lyže podle rakouského vzoru postupně pro všechny lesní personál. Používat lyže se naučilo také několik jilemnických občanů i Jan Buchar. Brzy se v jízdě na lyžích zdokonalil natolik, že se s nimi vydal sám až na Benecko. Výlet na lyžích se mu ohromně zalíbil, pochopil výhody tohoto nářadí pro zimní turistiku a začal na lyžařské výlety vodit také školní děti a ostatní jilemnické zájemce. Ještě téhož roku s dalšími lyžařskými nadšenci vytvořil úředně schválený Český krkonošský spolek „Ski“ a stal se členem jeho výboru. Když se Buchar proslavil svojí turistickou publicitou, napsal mu předseda Českého Ski klubu Praha Josef Rössler-Ořovský, že se Pražáci přijedou v zimě 1893/1894 podívat, jak by se dalo lyžovat v Krkonoších. Buchar jako místní rodák a výtečný znalec Krkonoš se jim stal trvalým a obětavým vůdcem a nadehl je tak, že začali přes Jilemnici do Krkonoš jezdit každou sobotu. (Kulhánek, 1989)

O rok později zahájil Buchar rozsáhlou agitační činnost ve prospěch lyžování. Přednášel o lyžování a zimní turistice na lyžích po celém území Čech a Moravy, promítal při tom vlastnoručně kolorované diapozitivy a organizoval letní i zimní výpravy českých turistů po Krkonoších. Také jeho zásluhou se v horách začíná více ozývat čeština. V roce 1902 se stal předsedou jilemnického klubu a v této funkci působil s krátkými přestávkami až do roku 1927. Od počátku se věnuje také organizování lyžařských závodů. Jeho jilemnický klub pořádá spolu s Českým Ski klubem Praha v únoru 1903 ve Vysokém nad Jizerou velmi úspěšné 8. mezinárodní Mistrovství zemí Koruny české. Tato událost podněcuje vysocké lyžaře k založení Českého Ski klubu ve Vysoké nad Jizerou. Zrodil se tak nejen třetí nejstarší český lyžařský klub, ale současně se i naplnila podmínka, umožňující dlouhodobý záměr Rosslera-Ořovského založit centrální lyžařskou organizaci. Dne 21. listopadu 1903 se v hotelu Ráj v Jablonci nad Jizerou sešli v čele svých organizací Jan Buchar z Jilemnice a Josef a Oldřich Ďoubalíkové z Vysokého. Jan Buchar měl pověření jednat také za Český Ski klub Praha. Stanovy spolku, který původně nesl název Svaz českých lyžařů, byly císařským a královským místodržitelstvím v Praze schváleny až za tři roky a název spolku se musel změnit na Svaz lyžařů v království českém. (Kulhánek, 1989)

Jeho prvním předsedou byl v důsledku svých obrovských zásluh o soudobý rozvoj lyžování v Krkonoších i Podkrkonoší, ale také se zřetelným dopadem na rozvoj lyžování v Praze, zvolen Jan Buchar. Předsednickou funkci zastával až do roku 1907, kdy ji po něm převzal Josef Rössler - Ořovský. Buchar všestranný sportovec, zůstal i nadále věrný svazu

a hlavně lyžování. Tehdejší generacím ukázal, jaký význam mohou mít lyže i pro chudou pohorskou oblast. Trvalou památku po sobě zanechal také vytýčením turistických a lyžařských cest, například známé Bucharovy stezky přes Žalý na Mísečky nebo na svazích Kozích hřbetů. Přestože Buchar vynikal pevným zdravím, skončil jeho život náhle v 73 letech. V Praze 10. října 1932 při přecházení Národní třídy nešťastně zakopl o tramvajovou kolej, spadl pod kola nákladního automobilu a srážku nepřežil. (Kulhánek, 1989)

Obr. 3 Jan Buchar

4. LYŽOVÁNÍ V KRUŠNÝCH HORÁCH

O lyžování v Krušných horách do 1. světové války nenajdeme žádnou písemnou zmínku. Pro chůzi na sněhu používali místní lidé sněžnice a to zcela jistě od poloviny 19. století. Kopie sněžnic jsou uloženy v muzeu v saském Oberwiesenthalu, na německé straně Krušných hor (Erzgebirge). Odtud se také lyže dostaly do Čech. První zmínka o lyžích je asi z roku 1893, kdy se na Fichtelbergu objevily tzv. „Shneeschuhe“. V roce 1894 si nechal hostinský Brutus Fleischmann z Fichtelbergu přivést lyže pro svého syna. Místní kolář Herman vyrobil několik párů těchto lyží a u Gustava Goebela, který byl sedlář, nechal vyrobiť k těmto lyžím vázání. V letech 1895 – 1897 probíhala stavba železnice vedoucí z Cranzahlu do Oberwiesenthalu, na které pracovali zaměstnanci z Norska. Jejich inženýr Trygve Olsen byl velkým nadšencem pro lyžování a proto si několik párů lyží

přivezl s sebou do Německa. Můžeme říci, že v tomto období došlo k zvýšenému zájmu o lyže. V Sasku byl jedním z průkopníků lékař Dr. Ervin Jaeger, který si uvědomoval význam tohoto sportu pro zdraví. Byl také spoluzakladatelem saské lyžařské federace a v roce 1906 založil Ski klub Oberwiesenthal. Jako jeden z prvních se v Německu pokusil o skoky Bruno Böttger. Jeho skoky dosahovaly délky až 15 m. (Schenke, 2008)

Na českou stranu Krušných hor se lyže dostaly v roce 1897, kdy si je přivezl majitel lesů na Bouřňáku kníže Lobkowitz. Neměl však na lyžování talent a tak své lyže daroval adjunktovi. Ten však ze stejného důvodu daroval lyže řídícímu učiteli Karlu Límovi, který se stal prvním lyžařem v Krušných horách. Karel Lím v době svého působení na chlapecké škole v Duchcově, založil v roce 1922 místní odbor Klubu československých turistů (KČST) a v roce 1923 byla založena Župa krušnohorská KČST, která se rozšířila o odbory Duchcov, Teplice, Litvínov, Louny, Most a Jáchymov. (Koukal, 2007)

Koncem 19. století se v celé Evropě začal rozšiřovat kult cestování, výletů a poznávání významných míst. Toto období je spojeno s národním obrozením, které ze své podstaty vyhánělo lidi do míst, která byla spjata s českými kulturními dějinami. V Krušnohoří si místní spolky uvědomovaly, že pro návštěvníky hor je důležité vytvořit zázemí a nabídnout jim místa pro výlety. Proto začaly vznikat průvodce po horách, tiskly se pohlednice a hlavně se stavěly rozhledny a hotely. V roce 1880 byla vystavěna dřevěná rozhledna na Klínovci, která byla o čtyři roky později nahrazena věží kamennou. Od roku 1893 měla celoročně otevřeno. Nástup zimních sportů lákal stále více turistů a to nejen na Klínovci, ale i na druhé straně hor, na Fichtelbergu. V letech 1906 – 1907 se na Klínovci pořádala lyžařská vojenská cvičení rakouské armády. (Mikšíček, 2009)

Na Klínovci se rychle vyvíjel lyžařský sport. Začaly se zde opravovat přírodní skokanské můstky, které využívali nejen čeští skokani, ale i lyžaři ze sousedního Německa. Tyto dva státy, zde na Klínovci, mezi sebou pořádaly závody ve skokanských disciplínách. O několik let později se na Klínovci začíná rozvíjet i sjezdové lyžování. Podnětem pro tento zimní sport bylo vykácení části lesa a výstavba prvních sjezdovek s názvy Dámská a U Zabitýho. Tyto sjezdovky se využívali nejen k rekreaci, ale i k pořádání závodů ve sjezdovém lyžování. K dispozici zde byla i sáňkařská dráha, po které se dalo sjet až do Jáchymova. (Mikšíček, 2011)

Na druhé straně Krušných hor, vzniklo přibližně ve stejné době saské středisko Oberwiesenthal – Fichtelberg. Fichtelberg je se svou výškou 1213 m n. m. nejvyšším

vrcholem saského Krušnohoří. První stavba na jeho vrcholu byla vybudována v roce 1899. Stavba na Fichtelbergu byla postavena jako konkurenční stavba Klínovce (1244 m n. m.). V roce 1913, necelé tři roky po přestavbě, hotel vyhořel. Nově byl hotel otevřen až v roce 1967 a jeho vzhled připomínal obchodní dům v Lipsku, nebo v českém Mostě. V letech 1990 – 1992 probíhala opět rekonstrukce hotelu, byla stržena věž a zbytek stavby byl zakomponován do historizujícího hávu, který zdobí Fichtelberg dodnes. (Mikšíček, 2005)

Vrchol hory Fichtelberg je spojen s městem Oberwiesenthal nejstarší lanovkou v Německu. O její výstavbě se hovořilo už před začátkem 1. světové války, když se v roce 1911 konalo mistrovství Německa v lyžování. Celou stavbu blokoval Krušnohorský turistický spolek, který se obával zvýšeného turismu v okolí Fichtelbergu. Debaty o škodlivém vlivu lanovky na přírodu přerušila válka. Po válce již potřeba turistického zviditelnění Krušných hor převážila nad strachem ze zátěže hor. Dne 1. září 1924 byly práce na lanovce zahájeny a ještě téhož roku, 21. prosince, byly ukončeny. Lanovka byla slavnostně uvedena do provozu. Na vrchol se dostávalo každých šest minut až šestatřicet osob. Lanovka tak zjednodušila lyžařům přístup. Krušné hory trumflly i Alpy. V letech 1947 – 1956 lanovka nejezdila. V devadesátých letech pak ke staré lanovce přibýly lanovky nové, moderní sedačkové. (Mikšíček, 2005)

4. 1 Lyžování v Abertamech

O lidech, kteří jsou narozeni na horách, se říká, že se rodí s prkýnkou na nohou. To platilo o mnohých abertamských v minulosti a snad to platí i dnes. Z dochovaných fotografií je zřejmé, že v Abertamech existoval lyžařský klub už od roku 1903 a v roce 1910 se tu konaly první závody v běhu na lyžích. Při této příležitosti postavili abertamští u hotelu Nordpol dům z ledu. Bohužel se ale z této doby nedochovalo mnoho písemných materiálů.

Obr. 4 Hotel Nordpol v Abertamech, rok 1910

Na tuto dlouholetou tradici navázal po 2. světové válce lyžařský oddíl složený převážně z krušnohorských rodáků. Nejprve od roku 1946 do roku 1953 sdružovaný v Tělovýchovné jednotě Sokol Abertamy, pak jako oddíl TJ Baník a TJ Jiskra Abertamy, a od 70. let jako Lyžařský oddíl Tělovýchovné jednoty Rukavičkářských závodů. Od roku 1954 do roku 1990 proběhlo celkem 37 ročníků nejznámějšího abertamského závodu v běhu na lyžích „Abertamské štafety míru“ - 4x10 km štafety mužů, 3x5 km štafety žen, 3x3 km dorost a 3x2 km žáci. Všechny ročníky se každoročně konaly v rozmezí poslední dekády února až první dekády března, tedy v čase, kdy u nás bývá vždy dost sněhu. Štafet se zpravidla účastnilo 200 – 300 závodníků z nejrůznějších lyžařských klubů ze Západočeského kraje, i celé republiky. Zvládnout ubytování a stravování pro takové množství závodníků bylo organizačně náročné a podílelo se na něm mnoho dobrovolníků z řad našich občanů, zejména žen.

Největší rozkvět zaznamenaly zimní sporty v Abertamech v 60. letech minulého století. Lyžařský oddíl pod vedením pana Pavla Schreibera registroval přes 50 stálých členů, provozoval kromě běhu na lyžích i skoky na lyžích (do roku 1964), a to na malém můstku na Hřebečné s doskokem 40 metrů. Organizoval i závod sdružený a biatlon. Oddíl měl své stálé rozhodčí i trenéry. Členové oddílu vyjížděli každou zimu na okresní, krajské i celostátní přebory a dosahovali výkonnostních tříd přeborníků I. – III. stupně. Na jednom takovém závodě obsadili abertamští 12 prvních míst v celkem 18 kategoriích. V roce 1964 navázal lyžařský oddíl družbu se dvěma kluby z bývalé NDR, a to s klubem v Karl-Marx-Stadtu (dnešní Chemnitz) a Oberwiesenthalu. Jejich členové se pak účastnili společných akcí. Oddíl dokázal každou zimní sezonu zorganizovat v Abertamech až šest různých závodů, např. v zimě 1963/1964 to byl kromě tradičních závodů „Abertamských štafet míru“, i „Mezinárodní štafetový závod“, „Krajský přebor ve skoku“, „Okresní přebor žactva“, „Okresní olympiáda ve skoku a v běhu“. Lze si představit, jak bylo v Abertamech, při těchto akcích, živo. Ještě v roce 1987 uspořádal Lyžařský oddíl Abertamy, v tu dobu jako vzorný oddíl ČSTV III. Stupně - TJ Rukavičkářské závody Abertamy, ojedinělý závod „100x1 km“, což byla štafeta našich občanů, obyvatel Abertam a jeho blízkého okolí. Závodu se zúčastnila desetina všech stálých abertamských obyvatel. Nejmladší účastníci bylo 9 let a nejstaršímu běžci pak 68 let.

Samozřejmě nelze vyjmenovat všechny dobré lyžaře a závodníky našeho města, i když je to o nich v našich podmínkách známo. Největší slávy ale přece jenom dosáhli

dnes již zemřelý František Zenker, mistr ČSSR v závodě sdruženém a Egon Hoffman, který se po mnoha vítězstvích v závodech v běhu na lyžích stal výborným a dlouholetým trenérem zdejšího lyžařského oddílu. Mezinárodního věhlasu pak také dosáhl pan Gerhard Krakl, nikoli jako závodník, ale jako kvalifikovaný mezinárodní rozhodčí ve skocích na lyžích. Poprvé byl členem poroty rozhodčích na „Týdnu tří můstků“ ve Švýcarsku v roce 1988, dále na „Světovém poháru FIS“ v japonském Sapporu v roce 1991, na „Turné čtyř můstků“ v Rakousku a v Německu v zimě 1992/1993 a na „Mistrovství světa“ v rakouském Ramzau v roce 1999. Mezinárodní lyžařská asociace FIS mu pak v roce 2000 udělila čestný diplom a v roce 2007 od Výkonného výboru ČSTV obdržel čestnou bronzovou plaketu. Různých diplomů, pohárů a dalších ocenění z lyžařských závodů by se v rodinách místních lidí našlo mnoho. Jenom pan Pavel Schreiber, kterého můžeme v jeho úctihodných 80 letech stále vidět na běžkách, jich má nespočet. Čestný diplom za vítězství v běhu na lyžích, v kategorii dorostenců, od Sokola Abertamy z roku 1952, čestné uznání za vítězství štafety v I. celostátním přeboru DSO Baník z roku 1953, titul přeborníka kraje ve štafetě na 4x10 km z roku 1953, za vítězství ve štafetě z roku 1960 v Kraslicích, za 3. místo v běhu na závodě „Štít pětiletky“ z roku 1961, aj. Bylo by dobře, kdyby se tyto diplomy jednou sešly v abertamském muzeu, v oddělení historie sportu, aby se na jejich držitele nezapomínalo a tito byli vzorem pro současné malé závodníky. Od roku 1990 existuje v Abertamech lyžařský klub pod vedením vynikající závodnice Evy Hejtmánkové. (zdroj – rozhovor s Gerhardem Kraklem, 2013)

4. 2 Běžecké lyžování

Krušné hory, které se dříve nazývaly Sudetský les, Miriquidi, Erzgebirge, nebo Rudohoří, tvoří přirozenou hranici mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Jedná se o souvislé horské pásmo, které se rozprostírá v délce přes 130 a šířce 25 km. Česká strana Krušných hor zaujímá území o rozloze 1607 km². Krušné hory byly historicky nejdříve a nejhustěji osídleným pohořím. Nejvyšším vrcholem je hora Klínovec (1244 m n. m.). Krušné hory jako celek chráněny nejsou, nachází se zde ale přes 30 chráněných území. Milovníci zimních sportů v Krušných horách ocení skvělé podmínky pro své vyžití. Velmi oblíbenými středisky jsou například Klínovec, Boží Dar, Jáchymov, Kovářská, Kraslice, Pernink, Abertamy, Cínovec, Telnice a samozřejmě mnoho dalších.

Jednotlivé úseky Lyžařské magistrály – Krušné hory se řadí k lyžařským stezkám a proto jsou v terénu označené. Krušnohorská magistrála se dělí na několik oblastí:

- Německé západní Krušnohoří
- Lyžařský region západního Krušnohoří
- Lyžařská oblast středního Krušnohoří
- Lyžařský region východního Krušnohoří
- Lyžařská oblast západního Krušnohoří
- Lyžařská oblast středního Krušnohoří
- Lyžařská oblast východního Krušnohoří

4. 2. 1 Karlův běh

Letos tomu bylo už 662 let, kdy Karel IV. – Otec vlasti, mezi lyžaři zvaný „šusař“, se vydal na západ od Prahy, kde měl položit základní kámen k jakémusi termálnímu koupališti. Tehdy leželo na území koruny České převeliké množství ještě bílého sněhu. Volil proto cestu přes Slaný, Chomutov, na Horu Svatého Šebestiána. Na vrcholcích Krušných hor narazil na překrásné stopy zdejších lyžníků a rozhodl se sledovat jejich směr. Putoval přes Měděnec, vyhnul se Klínovci a sjel šusem do Božího Daru. Toho večera se v místní kapli konala mše na počest krále a do farní pokladny putovala tučná částka grošů, určená právě k její opravě. Podobnou částku pak utratil král se svojí družinou i ve všech osmnácti krčmách, tehdy ještě malé vesničky nesoucí název Boží Dar. Brzy po svém návratu do Prahy pak král vydal dekret, kterým Boží Dar povýšil na město. Pokud se dochovaly zápisy v domovních knihách, nocoval tehdy král v selské usedlosti č. p. 8 a 9, dnešní objekt chaty Slovanka. Druhého dne vyrazili královští šlapači směrem na Špičák a Pernink, a Otec vlasti je následoval přesně o 10. hodině na lyžích. Své šlapače dojel právě na již zmíněném Perninku, což mu udělalo očividnou radost. Kázal tedy učinit přestávku na občerstvení. Místní občané mu krom jiného nabídli i jednu z místních specialit, a to lahodný žaludeční likér, dodávaný z osady u soutoku Ohře a Teplé. Ten králi tak zachutnal, že okamžitě zvolal “Na vlky nasedat!” Družina se vydala zpět do Božího Daru, odkud sjela údolím Svatého Jáchyma šusem do údolí a dále do osady, kde se vařil onen lahodný likér. Po zjištění všech těchto okolností dospěli lyžaři Slovanu Karlovy Vary k závěru, že je nutno uctít tuto královskou anabázi. A tak vznikl Karlův běh vedoucí právě

po trase putování královské družiny. Tolik legenda podle „amatérského historika“ Jiřího „Čády“ Čáslavského. (<http://karel.lkslovan.cz/>)

4. 2. 2 Historie Karlova běhu

S nápadem uspořádat v Krušných horách dálkový lyžařský běh přišel koncem 60. let minulého století let nestor běžeckého lyžování na Karlovarsku Jan Praveček, někdejší předseda LK Slovan Karlovy Vary. Tehdejší doba byla nejen dobou politického uvolnění, ale i dobou, kdy v řadě zemí Evropy vznikaly dálkové lyžařské běhy. V roce 1969 se jako reakce na účast našich lyžařů na Vasaloppet běhu (Vasův běh) ve Švédsku, rodí Jizerská padesátka a hned rok poté pak Karlův běh. A proč Karlův? Většina pořadatelů byla z Karlových Varů a podařilo se jim prosadit nepolitické pojmenování po Karlu IV.. Logem závodu se stal sněhulák s královskou korunkou na lyžích. Logo se objevovalo na všech cenách pro účastníky, ať to byly porcelánové medaile, vlaječky či sošky. Na startu prvního ročníku Karlova běhu stálo 35 odvážlivců, kteří absolvovali proslápnutou trasu 25 km, vedoucí z Božího Daru na Plešivec a zpět. Ženy otáčely svou trasu v průseku nad Barborou a měřila 15 km. Podle dobového svědectví v cíli první žena, kterou byla dorostenka Jitka Koňatová, vyhrála šišku salámu a první muž, Egon Hofmann, láhev světoznámého karlovarského bylinného likéru. Vítězové prvního ročníku si tak mohli o dnešních vzorně upravených stopách, finančních odměnách a celkovém technickém zázemí, nechat jen zdát. Trať závodu se postupně vyvíjela. Od čtvrtého ročníku byla trať prodloužena na 30 km, až směrem na obec Pernink, a odtud vedla opět zpět na Boží Dar. Tato trasa se pak různě upravovala podle aktuálních sněhových podmínek, ale i také podle toho, jak některé úseky „nechtěně“ rozjezdili lesníci při těžbě dřeva. Start i cíl závodu vždy býval na pláni před Božím Darem. Po roce 1989 se z důvodu větší atraktivity závodu začalo jezdit na okruzích s divácky vděčným průjezdem obcí. Od roku 1999, kdy se v té době konal již osmadvacátý ročník, je závod rozvržen do dvou víkendových dnů. V sobotu se jedou závody volnou technikou, neděle pak patří klasice. Hlavním závodem celého víkendu je pak nedělní běh na dlouhé trati klasickou technikou. Běžecké stopy byly v prvních ročnících závodu pracně prošlapávány, později měli organizátoři k dispozici jeden z prvních sněžných skútrů v Čechách. V dnešní technicky vyspělé době jsou tratě vzorně upravovány špičkovými stroji Priont, jak je to standardem i jinde ve světě. (<http://www.lkslovan.cz>)

Stejně jak se měnily tratě závodu, měnily se i počty startujících závodníků. První ročníky absolvovalo okolo 150 běžeckých nadšenců a jejich počty postupně narůstaly. Například v roce 1979 to bylo 399 startujících, v roce 1984 jich už bylo celkem 1183, a absolutního rekordu dosáhl Karlův Běh v roce 1987 s počtem 1464 účastníků. Po roce 1989 pak došlo k určitému útlumu a snížení celkového počtu účastníků, kdy se počet startujících pohyboval kolem čísla 700. Porevoluční rekord pak drží rok 2006 s celkovým počtem 794 závodníků. Posledního ročníku, již dvaadvacátého, který se s určitými změnami konal ve dnech 16. – 17. března 2013, se zúčastnilo 570 startujících. Zásadní změnou tohoto ročníku bylo místo startu a cíle, kdy poprvé v mnohaleté historii závodu, byl start i cíl přesunut z Božího Daru do dvanácti kilometrů vzdáleného krušnohorského města Abertamy, které se zhostilo pořadatelství tohoto závodu, možná i k nelibosti některých lidí, neboť tento závod byl vždy spojován s Božím Darem. Samozřejmě s celkovým společenským a ekonomickým vývojem byl i Karlův běh tímto zasažen, a i tento závod začíná být zaměřen více komerčně. Jestli je to dobře nebo špatně lze jen těžko hodnotit, faktem však zůstává, že i přes ekonomické problémy, které stále více zasahují do života nás všech nejen tady u nás, ale i v celé Evropě a celém světě, se mnoha lyžařským nadšencům daří tento závod držet „nad vodou“. (<http://www.lkslovan.cz>)

4. 2. 3 Významní účastníci Karlova běhu

Za dobu existence Karlova běhu bylo možné na startu závodu vidět řadu bývalých československých, i současných českých reprezentantů. Hned druhý ročník vyhrál Jiří Beran z Dukly Liberec, bývalý československý reprezentant v běhu na lyžích, účastník dvou mistrovství Evropy juniorů, dvou mistrovství světa, dvou zimních olympijských her, vítěz ankety „Král bílé stopy“ z roku 1978, pravidelný účastník dálkových běhů (Vasův běh, Finlandia, Jizerská padesátka), pětinasobný vítěz Jizerské padesátky, patnáctinasobný mistr republiky a držitel ceny Fair-play, udělené v Paříži v roce 1984 za čestné sportovní jednání. Ve výsledkové listině figuruje i celá řada reprezentantů, odchovanců Slovanu Karlovy Vary, např. Iveta Knížková, Ivana Rádlová, Eva Kulová, Miroslav Petrásek (současný trenér národního týmu mužů). Dále je třeba zmínit např. Martina Petráska, Aleše Vaňka (oba mnohonásobní vítězové závodů světové ligy dálkových běhů Worldloppet), Tomáše Čáslavského, Petra Michla a další. A pochopitelně v současnosti neslavnějšího dvojnásobného vítěze Karlova běhu, kterým je karlovarský odchovanec,

držitel tří olympijských medailí, dvojnásobný vítěz Tour de Ski a vítěz Světového poháru v běhu na lyžích Lukáš Bauer, v současné době žijící s rodinou na Božím Daru.

- Od svého vzniku se z důvodu špatných sněhových podmínek závod nejel celkem pětkrát, a to v letech 1972, 1975, 1977, 1990 a 1998, přičemž tři zrušené ročníky se ale započítaly do celkového počtu.
- Od roku 1997 se jezdí cyklistická obdoba závodu, a to závod na horských kolech, který nese název Karel bike.
- Nejstarším účastníkem závodu byl v roce 1999 pan Jan Kolář z Karlových Varů, kterému bylo 77 let. Nejstarší účastníci v celé historii závodu pak byla paní Jitka Žahourková z Božího Daru, které při startu v roce 2006 bylo 79 let.
- Účastníkem pocházejícím z nejbzdálenějšího místa byl v roce 2007 Rocha Luciano, pocházející z Brazílie.
- Po vzoru švýcarského Engadinu iniciovaly lyžařky v roce 2004 vznik ryze dámské odnože Karlova běhu – Dámské jízdy. Na trať se tehdy po startovním povelu „Huš, huš!“ vydaly závodnice v kategoriích slečny, ženy a seniorky, oděné v historických kostýmech a některé dokonce na dřevěných běžeckých lyžích. Dámská jízda, úsměvně „ženy od plotny“, se jezdí na kratší trati a na regulérnost závodu dohlíží organizační výbor složený pouze z mužů.
- Od 90. let již minulého století je Karlův běh nedílnou součástí Ligy dálkových běhů ČR.

Za dobu své mnoholeté existence se Karlův běh stal opravdovým pojmem a každoročně obsazuje přední pozici mezi dálkovými běhy v České republice, hned za Jizerskou padesátkou. (<http://www.lkslovan.cz>)

Karlův běh – tabulka konání závodů Karlova běhu + počet startujících:

Ročník	Rok	Počet startujících
1.	1970	70
2.	1971	144
nekonal se	1972	-
3.	1973	142
4.	1974	140

nekonal se	1975	-
5.	1976	230
nekonal se	1977	-
6.	1978	297
7.	1979	399
8.	1980	482
9.	1981	742
10.	1982	640
11.	1983	917
12.	1984	1183
13,	1985	1089
14.	1986	992
15.	1987	1464
16.	1988	678
17.	1989	1105
nekonal se	1990	-
18.	1991	535
19.	1992	519
20.	1993	392
21.	1994	333
22.	1995	598
23.	1996	736
24.	1997	80
nekonal se	1998	-
25.	1999	680
26.	2000	706
27.	2001	696
28.	2002	291
29.	2003	689

Přehled jednotlivých ročníků Karlova běhu je účelně ukončen rokem 2003, ke kterému se datuje 100 let fungování Českého svazu lyžování (1903 – 2003). Karlův běh probíhá doposud.

4.3 Skoky na lyžích

Skoky na lyžích jsou ve světě známy od poloviny 19. století. Toto odvětví lyžování se objevilo na severu Evropy především v Norsku. První skok, který byl registrovaný v délce 9,5 m, dosáhl Olav Rye z Telemarku v roce 1808. V druhé polovině 19. století Telemarčané zdokonalili techniku skoku. V Norsku se v tomto období pořádala řada významných závodů ve skoku. První velký závod byl pořádán v Kristianii v roce 1868 a v roce 1879 pořádala Kristiania Ski Club první slavné závody na můstku v norském Huseby, za účasti 68 závodníků. V roce 1892 přemístil pořadatel závody na Holmenkollen a založil tak nejslavnější skokanský závod světa. Z Norska se pak skoky šířily i do celé Evropy prostřednictvím mistrů ve skoku, kteří tuto disciplínu vyučovali. V českých zemích začal skok vyučovat norský posluchač inženýrství Hagbarth Steffens v roce 1896 v Dolních Štěpanicích, kde vedl čtyřdenní kurs. Dne 21. 2. 1897 se zde konaly první závody, kdy se skákalo na dřevěném můstku, který postavili zaměstnanci štěpanické pily podle návrhu Steffense. Tyto závody vyhrál sám Steffens výkonem 19,5 m. (Slavík, Slavík, 2003)

V Krušných horách postavily první skokanské můstky německé kluby. Před 2. světovou válkou zde bydlelo a žilo převážně německy mluvící obyvatelstvo. Z této doby se dochovalo opravdu málo materiálů. Je však jisté že ve 30. letech zde stálo přibližně 35 skokanských můstků. Po druhé světové válce byly některé můstky obnoveny, většinou ale byly vybudovány nové. V padesátých letech začíná stoupat zájem o skoky na lyžích. V krušných horách si oddíly a obce budují řadu skokanských můstků nejrůznějších konstrukcí. (Slavík, Slavík, 2003)

Abertamy - Hřebečná: Hřebečná, je část Abertam, kde stejně jako v jiných částech Krušných hor vybudoval první skokanský můstek německý lyžařský klub a pojmenoval ho Grendlerschanzen. Velký můstek zde byl v provozu v roce 1930 a byly zde dosahovány skoky přes 40 metrů. Dřevěná nájezdová věž byla vysoká 15 metrů

a dlouhá byla přes 60 metrů. Po válce byl můstek obnoven a vedle velkého můstku byl vybudován dvacetimetrový můstek pro mládež. Tento můstek, a i mnoho dalších, byl vystavěn, aniž by bylo požádáno o stavební povolení. Konstrukce byla připevněna na kmeny rostoucích stromů. (Slavík, Slavík, 2003)

Pernink: Také v Perninku postavili první můstky němečtí lyžaři. Již v roce 1921 byl postaven první malý můstek. Nový můstek, který byl plánovaný na skoky dlouhé 30 až 35 metrů, byl otevřen 21. 1. 1923, ale při úvodních skocích byl dosažen nejdelší skok s hodnotou pouze 27 metrů. Na tomto můstku se skákalo až do roku 1925. V letech 1925 – 1926 se v Perninku nad nádražím vybuďoval nový můstek, který se nazýval HDW podle Hauptverband Deutscher Wintersportvereine in der ČSR (Hlavní svaz německých spolků pro zimní sporty v ČSR), který měl nájezdovou věž vysokou 20 metrů. Tento můstek zde byl dominantou. V roce 1927 se zde konalo Mistrovství HDW. Dne 28. 2. 1932 pak byl slavnostně otevřen můstek Dělnické tělovýchovné jednoty ATUS (Arbeiter Turn und Sportverein). Zde byly dosahovány skoky v délce přes 30 metrů. V roce 1935 byl otevřen další skokanský můstek, který dostal název podle člověka, který se o výstavbu nejvíce zasloužil – Ludwiga Scuhmanna. Koncem 2. světové války se chystala výstavba 70 metrového můstku, která se však již nezrealizovala. (Slavík, Slavík, 2003)

Bublava: Je malá příhraniční obec, která byla před válkou osídlena převážně německými obyvateli a nesla název Schwaderbach. Od roku 1914 zde místní Wintersportverein pořádal Zimní hry. Každoročně se skoků na malém můstku zúčastňovalo okolo 100 závodníků. Roku 1923 byl otevřen nový můstek na Bleibergu. Tento můstek byl stejně jako můstek v Abertamech postaven na vzrostlých, stojících stromech. Skoky zde dosahovaly délek okolo 40 metrů. Vzhledem k tomu, že byl můstek umístěn na jižním svahu a byl zde nedostatek sněhu, vystavěl si jeden z nejsilnějších klubů WSV Schwaderbach můstek nový, a to na druhé straně. V dnešní době se tento územně nachází ve Spolkové republice Německo, ve městě Klingenthal. (Slavík, Slavík, 2003)

Jáchymov: Jedno z hlavních středisek skoků na lyžích v Krušných horách před 2. světovou válkou. Původní můstek byl v roce 1958 rekonstruován a v jeho blízkosti byl navíc vybudován můstek malý, s označením K-24. Stavba byla provedena pod záštitou Městského národního výboru v Jáchymově. V 60. a počátkem 70. let zde probíhaly závody

dorostu a dospělých a v letech 1960 – 1967 pak mezinárodní závody sdruženářů. V roce 1976 mělo dojít k jeho rekonstrukci, ta se však neuskutečnila, a tím skoky v Jáchymově definitivně skončily. (Slavík, Slavík, 2003)

Klínovec: První můstek zde nechal postavit německý klub Obererzgebirger Wintersportverein. V roce 1926 byl můstek přestavěn a skoky zde dosahovaly délky přes 50 metrů. Tento můstek měl dřevěnou nájezdovou věž, měl 4 m vysoký a 16 m dlouhý odrazový stůl a dojezd do protisvahu. V té době to byl jeden z největších můstků v Evropě. V zimě roku 1927 a 1930 se zde konalo Mistrovství HDW. Tento můstek byl domácím můstkem Willi Dicka a Ewalda Roschera. Willi Dick byl skokan německé národnosti. Reprezentoval ČSR na třech mistrovstvích světa. V roce 1925 se stal mistrem světa a v roce 1927 byl druhý. (Slavík, Slavík, 2003)

Krušné hory byly známé ještě dalšími můstkami, mezi které patří Blatno, Boží Dar, Děčín, Dubí, Habartov, Horní Blatná, Chomutov, Karlovy Vary, Kraslice, Mariánské Lázně, Mezihoří, Moldava, Nejdeč, Nové Město v Krušných horách, Osek, Plesná, Přebuz, Rolava, Rotava, Stříbrná, Suchá u Jáchymova, Telnice u Ústí nad Labem, Teplice a Ústí nad Labem. V současné době se v české části Krušných hor již žádný skokanský můstek nenachází.

4. 4 Sjezdové lyžování

Přestože, terén v Krušných horách nabízí ideální podmínky spíše pro běžecké lyžování, začala postupně i tady vznikat místa pro sjezdové lyžování. Sjezdové lyžování se intenzivně začalo rozvíjet hlavně díky „technickému pokroku“, díky modernější konstrukci vázání (pevná pata na vázání se zlepšila ovladatelnost lyží), ale i lyžařských bot. Docházelo k budování svahů nejen pro rekreační, ale i závodní sjezdové lyžování. Začaly vznikat první lyžařské vleky, které většinou zakládali místní tělovýchovné jednoty a spolky, resp. její členové, kteří se lyžováním zabývali. První lyžařské vleky a zázemí pro svou sportovní činnost začala budovat tělovýchovná jednota Chomutov na Klínovci. Dalším subjektem, který se pustil do budování vleků, a sjezdových tratí bylo městečko Loučná. Poté následovala tělovýchovná jednota Jáchymov, která vybuodovala vleky na Neklidu a sjezdovku Jáchymov–střed.

Druhá světová válka ukončila na dlouhou dobu rozvoj lyžování v Krušných horách. Nejprve to byl odsun německého obyvatelstva a poté vznik hraničního pásma. S ohledem na vytvoření hraničního pásma, byl i omezen vstup do středisek Klínovec a Boží Dar. Lyžování v těchto střediscích upadá. Lyžování se přesunulo do středisek sjezdového sportovního lyžování Telnice a Bouřňák. Teprve v roce 1960 byl zrušen zákaz vstupu a byl postaven první přenosný lyžařský vlek v délce přibližně 400 metrů. Tento lyžařský vlek byl u sjezdovky U Zabitýho.

V šedesátých a sedmdesátých letech se na české i německé straně Krušných hor staví horská střediska a lyžařské vleky. V německém Oberwiesenthalu je vybudováno olympijské středisko s osmi sjezdovkami a třemi skokanskými můstky. Dále byla vybudována ještě tato střediska:

- Altenberg – nachází se asi 5 km od Českých hranic, nedaleko Cínovce a spadá do Východního Krušnohoří. Nejvýše položenou horou je zde Kahlberg 905 m n. m. V první polovině 20. století se Altenberg začal přeměňovat na centrum zimních sportů díky své poloze a dobrému přístupu. V roce 1937 se zde konalo mistrovství Německa v lyžování. Bylo zde vybudováno 7 vleků a 4,8 km sjezdovek.
- Klingenthal – nachází se na hranicích s Českou republikou, sousedí s obcí Kraslice. Vybudovány 4 vleky, cvičné terény.
- Skiwelt Schöneck – 4 vleky, 2 km sjezdovek

Na české straně vznikají zimní střediska:

- Abertamy, Pernink – 4 krátké vleky
- Boží Dar – 6 vleků v délce 250 až 960 m
- Bouřňák – dříve nesl název Stürmer. Na jeho vrcholu stojí chata Karla Líma, která je první chatou v Krušných horách, dostala název Bouřňák. Bylo zde vybudováno 8 vleků, z toho dva o délce 600 a 1000 m
- Jáchymov – sedačková lanovka 1630 m
- Klínovec – 6 vleků
- Klíny – 4 vleky
- Komáří hůrka – 2 vleky a lanovka
- Kraslice – krátké sjezdovky

- Mezihoří – 2 vleky
- Zadní Telnice – 4 vleky od 140 do 550 m. V roce 1965 zde bylo použito první sněhové dělo.

(zdroj - infocentra lyžařských středisek, 2013)

Všechny sjezdovky využívaly přírodní sníh, na kterém byla závislá všechna lyžařská centra. V šedesátých letech se začínají upravovat tratě v Oberwisenthalu a v sedmdesátých letech ve střediscích Boží Dar, Mezihoří, Klíny.

Mezi nejvýznamnější střediska sjezdového sportovního lyžování v Krušných horách patřily Telnice a Bouřňák. Vzhledem k omezení přístupu do lokality Klínovec a Boží Dar z důvodu vzniku pohraničního pásma, zde došlo k útlumu lyžařského sportu. Střediska na Telnici, Bouřňáku, ale i v Jáchymově se v této době rozvíjí dynamičtěji. Vznikají i menší střediska na Klínech, Měděnci a Bublavě. Střediska vzniklá především pro sportovní lyžování se začínají otvírat komerčním účelům a vznikají i méně náročné sjezdové tratě pro rekreační lyžaře. Podle náročnosti se tratě i u nás začínají odlišovat barevným značením daným mezinárodními pravidly FIS. V sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století se závodní sjezdové lyžování věnuje intenzivně dětem a mládeži. Má velmi širokou členskou základnu a to umožňuje přiblížit tento sport i široké veřejnosti. V tomto období jsou tělovýchovné jednoty značně podporovány a jejich materiální i finanční zázemí umožňuje intenzivní práci. Po roce 1989 se podmínky pro sportovní činnost mění a tělovýchovné jednoty svou činnost omezují, dochází k prodeji sjezdových areálů. Areály se zaměřují na komerční činnost, převážně na rekreaci. K většímu přílivu financí a modernizaci areálů dochází v Krušných horách až nyní, v souvislosti s přílivem finančních prostředků z evropských fondů. Modernizace areálů je postupná a týká se hlavně modernizace vleků, umělého zasněžování a nové techniky pro úpravu sjezdovek. Již jsem se zmínila, že první zasněžovaná sjezdovka byla na Telnici (1965), další zasněžování bylo zprovozněno až v roce 1999 v Perninku, v areálu Velflink. (zdroj – rozhovor se Stanislavem Kabešem, 2013)

4. 5 Snowboarding

Snowboarding dnes patří mezi typický zimní sport, který přitahuje stále více a více mladých lidí. Počátky zaznamenáváme už v šedesátých letech 20. století. Některé prameny

však udávají, že náznaky čehosi podobného se objevovaly již mnohem dříve. Ve Švédsku byla nalezena široká a krátká lyže, jejíž stáří bylo odhadnuto na 500 let. Kořeny vzniku tohoto sportu jsou ve Spojených státech Amerických. Podíl na vzniku snowboardu měli surfaři, kteří si chtěli zpestřit svoji sportovní činnost, nejen v létě, ale i v zimě. Proto se snowboarding podobá surfování na sněhu. (Binter, 2012)

V roce 1963 ve Spojených státech Amerických zkonstruoval Tom Sims sněžné prkno. Bylo však považováno za kuriozitu. O dva roky později se objevilo nové prkno tzv. surfer, které bylo vyrobeno ze dvou lyží smontovaných k sobě. Jeho tvůrcem byl Sherman Poppen, který vyráběl pro své děti zimní hračku. Po konstrukčním vylepšení si nechal surfer patentovat a v roce 1966 se začaly prodávat první modely, které měly velký úspěch. Vývoj snowboardingu probíhal převážně v USA. Mladí lidé byli nadšeni. O tento sport byl velký zájem až do 80. let. V tomto období zaznamenal tento sport odmítavý postoj lyžařských center, která začala snowboarding zakazovat a to z bezpečnostních hledisek. Tímto opatřením poklesl výrazně zájem o tento zimní sport. Snowboarding se šířil i v Evropě. Roku 1987 byla založena Severoamerická snowboardová asociace NASA a federace pro organizování snowboardingu v Evropě SEA. Tyto organizace měly za úkol koordinovat snowboardové závody a rozvoj tohoto sportu v Evropě a Severní Americe. (Binter, 2012)

Hlavním důvodem, proč jsem zařadila snowboarding do mé práce, je připomenutí místa, které se stalo pomyslnou kolébkou tohoto zimního sportu v Čechách. Tím místem je Pernink. Malebné městečko v Krušných horách, které se nachází 3 km od Abertam. Hlavními průkopníky snowboardingu u nás byli L. Váša, V. Rys, I. Pelikán a bratři Včelákové. První snowboardy se vyráběly tzv. „na koleni“. První kdo, sestrojil snowboardové prkno, byl Luděk Váša. Luděk Váša se v mládí zabýval atletikou, ale ze zdravotních důvodů mu byla zakázána. V roce 1977 začal jezdit na skateboardu. S partou kamarádů začal jezdit na závody. Zimní období mu tento druh sportu neumožňovalo a tak se začal zajímat o snowboarding. Snowboard se dal sehnat pouze v zahraničí, ale jeho pořizovací cena byla velmi vysoká. Vyrobil si proto první „prkno“ sám, podle obrázku z komiksu. Jeho první snowboard byl vyroben ze stavební překližky, kterou doma nad párou nahřál a pomocí radiátorové trubky ji ohnul špičky. Prkno bylo tlusté a bořilo se do sněhu. Luděk Váša snowboardy postupně s kamarády vylepšoval. Všechna „prkna“ měla

překližkový základ. Za povšimnutí zde stojí vázání. Prvním vázáním byly pouze široké pruhy, které tvořily otvory pro boty. Ty se ale moc neosvědčily, noha z nich vypadávala. Druhé vázání bylo vytvořeno z laminátu. Do tohoto vázání se noha zasunula a zajistila řemínky. Třetím typem bylo vázání vyrobené ze starých barelů, ze kterých se vyřízl patřičný tvar. Lyžařská bota se zde připevňovala pomocí přezek. První závody se konaly v polovině 80. let, konkrétně v roce 1984 v Perninku. Závodilo se zde ve slalomu a ve sjezdu. Vše se měřilo na čas. Závodníků se zde sešlo kolem čtyřiceti. Aby se tyto závody mohly konat, musel být Luděk Váša členem nějaké organizace. V té době to v našich podmínkách byl SVAZARM (Svaz pro spolupráci s armádou) a SSM (Socialistický svaz mládeže, který sdružoval mladé lidi ve věku 17 – 35 let, fungující mezi lety 1970 až 1989). O rok později se v Perninku konalo první mistrovství Československé republiky. Po listopadu 1989 dochází k rozvoji snowboardingu. V únoru roku 1990 byla založena Asociace Československého snowboardingu a bylo zrealizováno šest závodů – Československý pohár a mistrovství republiky.

(<http://www.youtube.com/watch?v=nwU8YLndOpo>)

5. LYŽAŘSKÉ SPOLKY A KLUBY

První lyžařský spolek v Evropě založil roku 1887 Josef Rössler - Ořovský při bruslařském klubu Praha, který byl roku 1894 přejmenován na Český Ski klub. Lyžování se stávalo stále oblíbenější činností a to i po stránce sportovní. Josef Rössler – Ořovský společně s dalšími lyžaři Janem Bucharem a Josefem Alešem šířili zájem o lyžařskou turistiku. Začínají vznikat nové lyžařské spolky, například Český Krkonošský Spolek Ski Jilemnice. V té době se lyžovalo zejména v Krkonoších, Jeseníkách a na Šumavě. Krušné hory byly navštěvovány převážně německými turisty. V roce 1903 byl založen první národní lyžařský svaz na světě Svaz lyžařů v Království českém, jehož předsedou se stal Jan Buchar a později J. R. Ořovský. V roce 1909 sdružoval svaz 18 klubů s 860 členy a v roce 1913 bylo ve svazu registrováno 61 spolků se 7583 členy. Po 1. světové válce se hory staly vyhledávaným místem pro trávení volného času a tím přibyla v klubech spousta nových členů. Svaz lyžařů v Království českém byl roku 1918 přejmenován na Svaz lyžařů republiky Československé. Vedle tohoto svazu jsou lyžaři organizováni v Sokole, Klubu čs. Turistů, Orlu, Svazu čs. důstojníků, Dělnické tělovýchovné jednoty. Krušné hory v této době jsou převážně obývané občany německé

národnosti. I tady si němečtí lyžaři zakládají své kluby. Jedním z nejdůležitějších klubů byl již od roku 1909 Hauptverband der Deutschen Wintersportvereine (HDW).

Během 2. světové války dochází k útlumu činnosti. Lyžaři nesmějí v době Protektorátu Čechy a Morava do příhraničních hor a jejich center. Ze Svazu lyžařů republiky Československé se stal Svaz lyžařů. Ani období minulého režimu nepřálo tomuto svazu a činnosti jiných spolků. Činnost byla násilně ukončena a po roce 1948 spadly všechny tělovýchovné organizace pod Československou obec sokolskou (ČOS). I ta byla později zrušena a vznikl Státní výbor pro tělovýchovu a sport (SVTVS) a v roce 1954 byla zřízena jeho lyžařská sekce. K 1. 1. 1957 byl SVTVS zrušen a byla založena dobrovolná organizace Československý svaz tělesné výchovy a sportu (ČSTV). V tomto roce byla zvolena Ústřední sekce lyžování (ÚSL). V letech 1968 a 1969 vzniká Svaz lyžařů České socialistické republiky (SL ČSR), který měl své trvání do roku 1970. V této době končí SL ČSR a vzniká Svaz lyžařů Českého ústředního výboru ČSTV. Po ukončení vlády Komunistické strany Československa, bylo možné zřídit svaz jako samostatnou právnickou osobu pod názvem Svaz lyžařů České republiky (SLČR) a jako takový byl 1. 1. 1993 přijat do FIS (Kulhánek, 1989).

5. 1 LK Slovan Karlovy Vary

V roce 1958 se z gymnastického družstva utvořil lyžařský oddíl Slovan Karlovy Vary. O jeho založení se zasloužili páni Praveček, Jindra a Mraček a paní Kupilíková. Běžky byly v této době nedostatkovým zbožím, v celém Karlovarském kraji se vyskytovaly pouze troje. Ale ani to lyžaře neodradilo. Za 10,- Kč nakoupili dřevěná prkýnka, na která pak přidělali řemínková vázání a běžky si vyrobili. O rok později pak lyžaři dostali zapůjčeny běžky norského původu, na kterých pak začali závodit.

Po příchodu pana Mašaty, který byl bývalým atletem, začali svěřenci trénovat nejen na lyžích, ale také na suchu. Vznikem lyžařské Dukly přišlo do Karlových Varů i několik dobrých závodníků z Krkonoš, od kterých se mohli svěřenci Slovanu mnoho učit. Jedni z prvních závodníků byli Jan a Václav Pravečkovi, Věra Rohanová, Petr Kule, Jiří Čáslavský, Ivan Jindra a později pak Petr Funk, který přešel ze Slavoje. Nejprve se jezdilo na závody druhé ligy a později na župní přebory.

S přicházejícími úspěchy se začal rozrůstat i oddíl. Začali přicházet mladší závodníci, jako Jan Novák, Jitka Koňatová, Miroslav a Martin Petráskové a další. Na soustředění se jezdilo na Boží Dar. Když původní oddílové prostory už přestávaly stačit, zakoupil oddíl dnešní chatu Slovanu. Jezdilo se na tratích, které vedly z Božího Daru na Špičák a zpět. Na této trase se musela dvakrát křížovat silnice, a proto se začalo pracovat na nových tratích na Jahodové louce.

Jak všichni pomalu stárli, začaly přicházet děti závodníků a ze starší generace závodníků se postupně stávali trenéři. Tvořily se skupiny s dětmi přibližně stejného věku pod vedením Jana Pravečka a Ladislava Frühaufa. Později pak vznikla dosud nejsilnější skupina, a to pod vedením Václava Pravečka a Ivana Jindry. Václav Praveček tehdy obešel všechny karlovarské školy a vybral z každé třídy jedno až dvě z dětí ročníku 1968 – 1969, samozřejmě těch nejlepších. Pilně trénovat začalo celkem 40 dětí, po roce se pak jejich počet snížil na 30. Všechny děti se snažily a hlavně chtěly trénovat. Výkonnost celé skupiny byla vysoká, závodníci vyhrávali nejen lyžařské závody, ale také přespolní běhy. Ani v letní sezóně trénování nepodceňovali. Hráli míčové hry, jezdily na kole, učili se pracovat s mapou a běhali závody v orientačním běhu.

V roce 1975 Jan Novák dostudoval Fakultu tělesné výchovy a sportu a vrátil se jako profesionální trenér běžeckého lyžování do Karlových Varů, kde založil středisko mládeže. Nejlepší závodníci z oddílu se po dohodě s odborem školství přestěhovali na zimu na Boží Dar, na chatu Slovanu, a odtud jezdili autobusem do školy v nedalekém Jáchymově. Velkou výhodou bylo, že mohli každý den s Janem Novákem trénovat. Ostatní závodníci jezdili za sněhem na Boží Dar zvláštním autobusem, nebo byl-li sníh, tak na golfové hřiště za Karlovými Vary. Výsledky této práce se v pozitivním slova smyslu velmi rychle ukázaly na krajských a župních přeborech, kde závodníci Slovanu neměli v žákovských kategoriích konkurenci. Získali také mnoho titulů na mistrovství ČSR a ČSSR. Ostatní střediska jako Nové Město na Moravě, Jablonec nad Nisou, Liberec, která měla daleko lepší podmínky, mohla jen závidět. Po dosažení dorosteneckého věku pak ale závodníci museli odcházet do jiných středisek, protože středisko v Karlových Varech bylo určeno jen pro žactvo. Odcházeli do Jablonce nad Nisou, Liberce a Zadova. Vzhledem k jejich věku to nebylo jednoduché, ale i přesto se několik z nich dokázalo prosadit. Zmínit je možné Ivanu Rádlovou, Evu Plhovou, rozenou Pravečkovou, Tomáše Čáslavského, Lukáše Krejčího, Martina Petráska.

Po rozpadu této silné skupiny začali Václav Praveček a Ivan Jindra tvořit další skupinu, a to z dětí ročníku narození 1978 – 1980. Výběr závodníků už nebyl tak důkladný, neboť v Karlových Varech začaly vznikat i další sportovní oddíly, např. hokejový, basketbalový, atletický. I přesto, že tím talentovaných dětí ubylo, přesto se jich s dobrými předpoklady našlo 10 – 15. Do této generace patřil např. Milan Šperl, Pavel Jindra, Lucie a Dagmar Pánkovy, Eva Maňasová, Radek a Martin Motyčkovi, Zuzana Salajková a Lukáš Bauer, který do oddílu přešel z Ostrova. Jejich trenéry byli Miroslav Petrásek, Jan Novák a Jaroslav Šperl. Z této skupiny pak vzešli dva nejlepší závodníci naší současnosti Lukáš Bauer a Milan Šperl.

Lyžařský klub Slovan Karlovy Vary je sportovní klub s více než padesátiletou tradicí, který se zabývá především výchovou mladých talentovaných sportovců ve sportovním odvětví "běh na lyžích". Jednotlivé tréninkové skupiny jsou rozděleny podle věku, a to do "přípravky" (děti ve věku 6 – 9 let), "žáků" (10 - 14 let), "dorostu" (15 - 18 let) a "juniorů". Skupiny trénují jak trenéři profesionální, tak amatérští, kteří výchově mládeže obětují svůj volný čas.

Ve Slovanu Karlovy Vary vyrostlo několik vynikajících závodníků, kteří reprezentují nebo reprezentovali naši republiku na světových soutěžích, jako např. Lukáš Bauer, Milan Šperl, Václav Kupilík, Petr Novák, Martin Petrásek. Jména bývalých i současných oddílových trenérů jsou pojmem v českém klasickém lyžování. Zmínit je možné především Jana Nováka, dlouholetého výborného trenéra mládeže, Miroslava Petráska, současného reprezentačního trenéra běžců na lyžích nebo hlavního trenéra klubu Lukáše Krejčího, který se pak od letošního roku stal pro příští dvě sezóny reprezentačním trenérem ženského národního družstva. Karlovarské běžecké lyžování tak po Miroslavu Petráskovi dodává i druhého reprezentačního trenéra. (<http://lkslovan.cz>)

5. 2 Lyžařský oddíl TJ Jiskra Nejdek

Zásluhy na vznik lyžařského oddílu Jiskry Nejdek nese Jana Petrlík, který v březnu roku 1970 s hrstkou nadšenců uspořádal u Limnické nádrže závod v běhu na lyžích tzv. „Nejdeckou stezku“. Tato skupina nadšenců se stala základem vznikajícího lyžařského oddílu. Předsedou oddílu se na dlouhá léta stal učitel Karel Uzel. Mezi prvními členy oddílu byli bratři Václav a Josef Průšovi, Karel Rouča, Josef Zieba, Roman Zálešák, Alžběta Pejchalová a samozřejmě Jan Petrlík. K nim se postupně přidávali další zájemci

o běžecké lyžování, a to i z řad mládeže. V prosinci roku 1970 uspořádal oddíl, v počtu 11 dětí a 5 dospělých, první tréninkové soustředění na chatě tehdejšího podniku Přádělny a česárny příze Nejdek na Blatenském vrchu. Od roku 1971 se členové oddílu zúčastňovali pravidelně závodů v rámci Krušnohorské župy. Oddíl TJ Jiskra si vybudoval i vlastní lyžařskou základnu, a to v Horní Blatné, když se mu podařilo získat chalupu ve Vysoké Jedli od Lesního závodu Horní Blatná. V průběhu následujících let ji přebudovali nákladem více než 400 tisíc korun a odpracováním více než 7 tisíc brigádnických hodin. Kromě vlastního objektu upravili i standardní běžecké tratě od 1 do 10 km. Lyžařská základna sloužila pro pořádání pravidelných jarních, prázdninových a vánočních oddílových tréninkových soustředění, což se nemalou měrou projevilo i na růstu výkonnosti závodníků. V blízkosti horního sídliště v Nejdku byla pro oddíl vybudována osvětlená lyžařská běžecká dráha, která sloužila pro večerní tréninky. Členové oddílu TJ Jiskra se mohli pochlubit i svou pořadatelskou aktivitou. Každoročně pořádali podzimní přespolní běh, závod v běhu na lyžích „Nejdeckou stezku“ a v roce 1977 uspořádali závod v běhu na 50 kilometrů „Krušnohorskou padesátku“ se startem i cílem ve Vysoké Jedli u Horní Blatné. Celých 50 kilometrů tratě bylo upravováno pomocí rukou, lopat a lyží na nohou. Po roce 1982 řada závodníků z oddílu odešla v souvislosti se studiem do jiných oddílů, někteří přešli k biatlonu a někteří činnost ukončili. TJ Jiskra získala nové závodníky, funkcionáře a trenéry. Úspěchy oddílu v tomto období nebyly nějak velké, až pod vedením trenérek Aleny Veselé a Pavlíny Spazierové začalo družstvo opět dosahovat výsledků a bylo na celostátní úrovni. (kronika TJ Jiskra Nejdek)

Úspěchy oddílu TJ Jiskra Nejdek:

- V roce 1979 zvítězila Pavlína Hýsková ve spartakiádním poháru starších žen
 - V roce 1980 se stal Martin Müller mistrem ČSSR v běhu na lyžích
 - V roce 1981 získal oddíl 11 titulů přeborníka Západočeského kraje a Jaromír Frey zvítězil v kategorii dorostu v Karlově běhu
 - V roce 1982 obsadil Martin Müller 3. místo na mistrovství ČSSR v běhu na 3 km a 2. místo v běhu na 5 km
 - V roce 1983 zvítězil Jaromír Frey v Karlově běhu v kategorii dospělých
- (kronika TJ Jiskra Nejdek)

5. 3 Sokol Pernink

Před 1. světovou válkou se perninský lyžařský klub jmenoval HDW. Již v letech 1890 – 1900 se jezdily závody na lyžích okolo Perninku. V té době se ještě nezávodilo ani v sousedním Německu. První oficiální zimní závody pořádané Klubem zimních sportů se jely v roce 1912. První světová válka lyžařské závody přerušila, ale již v roce 1920 – 1922 se v Perninku opět lyžovalo, skákalo i závodilo. Skokanský můstek u nádraží se stavěl v letech 1925 – 1926 a nesl jméno HDW Schanze. Perninku se tehdy přezdívalo St. Moritz Krušných hor. Ve třicátých letech byla elita skokanů následující: J. a F. Zenker, A. Pappenbeger, P. Hoffmann, P. Loos, A. Stroer, M. a E. Meixner, F. a W. Purkart, A. Miesl, J. Kolitsch, R. Kraus, H. a E. Renner, E. Ullmann, E. Eska, F. Loos – mistr Německa. V Perninku měl být postaven velký skokanský můstek pro lety na lyžích, který měl být přemostěn přes železniční trať, ale pro nedostatek finančních prostředků nemohla být postavena kovová konstrukce a tak ze stavby sešlo. Tehdejší můstek nesl jméno perninského iniciátora H. Schummana. V roce 1936 M. Meixner, Němec z Perninku v československé reprezentaci, na OH v Ga-Pa (Garmisch-Partenkirchenu) obsadil 23. místo. V této době reprezentovali i další skokané z Perninku. Po válce, v padesátých letech, přijal klub název Sokol a tento název klubu zůstal do dneška. Přežil i krizová léta, kdy se názvy „Sokol“ rušily a nahrazovaly se názvy jako „Lokomotiva, Rudá hvězda, Jiskra“, apod. (zdroj – rozhovor s Rudolfem Höhnlem, čtl z knihy Bärtingen, 2013)

V roce 1953 byla v Základní škole v Perninku, učitelem G. Koubkem, založena SŠD (sportovní škola dorostu), která se zaměřovala nejen na lyžování, ale i na atletiku, míčové hry, cyklistiku, a jiné. Díky této sportovní škole začala v Perninku vyrůstat spousta lyžařů, běžců a skokanů. Mezi členy SŠD patřili J. Zenker, E. Krischauová – první místo na mistrovství republiky, A. Lorenz – juniorský reprezentant ve skoku, R. Höhnl, P. Šesták – juniorský reprezentant ve skoku, W. Miesl. Koncem šedesátých let pod vedením bratrů Holých lyžařský klub opět oživuje svoji činnost. V té době R. Höhnl úspěšně reprezentoval Pernink, ČSR a později i ČSSR (1970 – 4. místo ve skoku na MS ve Vysokých Tatrách, 1974 – 3. místo ve skoku na MS, 5x mistr republiky, nejlepší lyžař Karlovarska 20. Století). Díky lyžařským sportům se Pernink dostal do povědomí lyžařské i laické veřejnosti. Po R. Höhnlovi to byli reprezentanti v závodě sdruženém. F. Zenker., S. Holub, A. Sedlák – 6. místo na mistrovství ČSSR v roce 1978. Běžkyně A. Majorová –

1. místo na mistrovství ČSSR žáků v roce 1978. (zdroj – rozhovor s Rudolfem Höhnlem, 2013)

V této době došlo k velkému rozvoji činnosti klubu. V Perninku se jezdila spousta závodů. Z počátku se startovalo přímo v obci, ale později se závody přesunuly nad nádraží, vzhledem k lepším sněhovým podmínkám. Závodů se zúčastňovalo až 200 startujících. V době, kdy byl klub jako jediný vlastníkem sněžného skútru, se kvalita tratí velmi zlepšila. V létě se pořádalo mnoho závodů na kolečkových lyžích. Sokol Pernink se podílel téměř na všech sportovních akcích v Perninku a okolí. Koncem osmdesátých let začal zájem o běžecké lyžování upadat. Dnes má Sokol Pernink pouze fotbalový klub a několik lyžařů, závodících ale bohužel za jiné lyžařské kluby.

5. 4 Lyžařský klub Abertamy

Tento název nese klub od roku 1995, kdy se i v témže roce definitivně oddělil od místního fotbalového klubu. Pro oba kluby jednotný název TJ RZ Abertamy (Tělovýchovná jednota Rukavičkářských závodů Abertamy), se stal vzhledem k zániku závodu na výrobu rukavic, už jenom historií. Fotbalový klub si přesto název ponechal. Do roku 1953 se lyžařské oddíly a ostatní sportovní složky (Sokol, Cvičení žen, ...) sdružovaly v Tělovýchovné jednotě Sokol Abertamy. Od roku 1953 pak v Abertamech fungovaly dva lyžařské oddíly, jeden pod názvem TJ Baník, sdružující zaměstnance Jáchymovských dolů a druhý pak pod názvem TJ Jiskra, jejímiž členy byli zaměstnanci Rukavičkářských závodů Abertamy. Od roku 1968 pak existoval pouze jeden oddíl vystupující pod názvem TJ RZ Abertamy, což bylo až do roku 1995. Analýzou historických materiálů se nepodařilo dohledat činnost oddílu z období let 1985 - 1995. Nalezen byl pouze záznam, že veškeré lyžařské vybavení převzala místní základní škola pro výuku tělesné výchovy. Z této pozice byl novodobý start pro lyžařský klub hodně ztížený (bez finančních prostředků, bez odpovídajícího materiálního vybavení). Osamostatněním klub na sebe převzal zodpovědnost nejen materiální, ale i imateriální, spočívající v historických úspěších svých předchůdců. Přesto se podařilo docela dobře navázat na předchozí úspěchy, podařilo se získat děti různých věkových kategorií a získat zkušené trenéry. Hlavními trenéry se stali Eva Hejtmánková a Jaroslav Pinc, kterým pomáhalo sedm pomocných trenérů. Klub po dobu deseti let disponoval až 26 závodníky. Předsedou klubu se stal Stanislav Kabeš, kdy po jeho odstoupení z důvodu pracovní

vytíženosti u Horské služby ČR, klub převzala Eva Hejtmánková, která je předsedkyní do současné doby.

Závodní výsledky lyžařského klubu vždy stály za povšimnutí, a to nejen na poli samotného běžeckého lyžování, ale i v oblasti mimolyžařských aktivit, v rámci letní všestranné přípravy zahrnující přespolní běh, cyklistiku, triatlon, aj. Zástupce lyžařského klubu Ota Hejtmánek ml. v roce 2000 převzal ocenění v kategorii Sportovec roku Karlovarska. V roce předchozím pak klub získal ocenění v kategorii Úspěšný trenér Karlovarska. Svěřenci klubu se opakovaně účastnili krajských přeborů, dařilo se jim i získávat tituly Krajský přeborník a zástupce klubu Michal Landiga se v roce 2002 proboujel na Evropský pohár v krosu (přespolní běh), který se konal v Itálii. Svěřenci klubu získávali mnohá ocenění a každé umístění, i v „malém“ závodě, bylo úspěchem nejen samotných závodníků, ale i celého klubu. Jednotlivé úspěchy jsou zaznamenávány v kronice Lyžařského klubu Abertamy. Součástí této kroniky jsou i novinové články, výsledkové listiny, a další příspěvky. V Lize běžců Karlovarského kraje se klub pravidelně umísťoval, podle hodnocení klubů z výsledkových listin, od 3. do 5. místa. (zdroj – rozhovor s Evou Hejtmánkovou, 2013)

Jak říká současná předsedkyně LK Abertamy Eva Hejtmánková: „V klubu se jenom nelyžovalo. Byly jsme pořadatelé lyžařských štafet, později přeorientovaných na závod družstev pod názvem „Zdatný horal“. Pod stejným názvem a v podobném duchu jsme pořádali i cyklistické závody na horských kolech. Nelze ani nezmínit každoročně se opakující krosový závod pro širokou veřejnost všech věkových kategorií (v roce 2013 již 18. ročník). A nejen sportovními akcemi se klub zabýval. Byl pořadatelem zábavných setkání abertamských obyvatel v podobě „kuličkády“, turistického pochodu, „Šou na sněhu“, Dne dětí. To vše za stavu členské základny o zhruba třiceti činných členů. Rok 2005 přinesl velký zlom v závodní činnosti klubu. Silná základna dětí odrostla, nastoupila do středních škol a učilišť, odcestovala nebo přestoupila do „silného“ LK Slovan Karlovy Vary. Trenérů a činných dobrovolníků ubylo. Většina členů změnila své povolání, do kterých bylo nutné dojíždět. Na trénování nebo činnost v klubu nebyl čas. Po nabídce Lyžařského klubu Pernink část závodníků přestoupila do tohoto klubu, většinou to ale bylo z důvodu materiálního vybavení. Za této neutěšené situace pak své členství zrušil i náš dlouholetý člen a rozhodčí, pan Gerhard Krakl. V současné době má náš

lyžařský klub 12 členů. Je členem Svazu lyžařů ČR, Krajského svazu lyžování a Ligy běžců Karlovarského kraje. Udržuje své fungování, závodní činnost je ale individuální. Klub nedisponuje běžeckým materiálem ani financemi. Je ale pořadatelem tradičního krosového závodu. Klub má trenéra I. třídy a rozhodčího I. třídy, 7 aktivních závodníků. Největší dohlednou událostí je šedesátileté fungování lyžařských klubů v Abertamech (1953 – 2013), pokud nebudeme počítat první zmínky o založení Svazu lyžařů v roce 1903. Milníkem pro abertamské lyžování je právě rok 1953. Je škoda, že tak dostupná lokalita v lyžování má v současné době krizi ve vlastní i závodní činnosti místního klubu. Z toho se dá usuzovat, že je něco špatně. Může za to přestup dětí do Perninku, nezájem dětí se hýbat, kdy je pro ně „lepší“ a pohodlnější trávit volný čas doma u televize nebo u počítače, nebo nezájem jejich rodičů a snaha motivovat své děti nejen pro lyžování, ale sport obecně. Jediné, co však potěší oko lyžaře, je současná výborná dostupnost běžeckých okruhů v okolí Abertam a běžecké magistrály. Toto by mohlo alespoň přilákat nové dětské lyžařské adepty do našeho lyžařského klubu. Doufejme!“

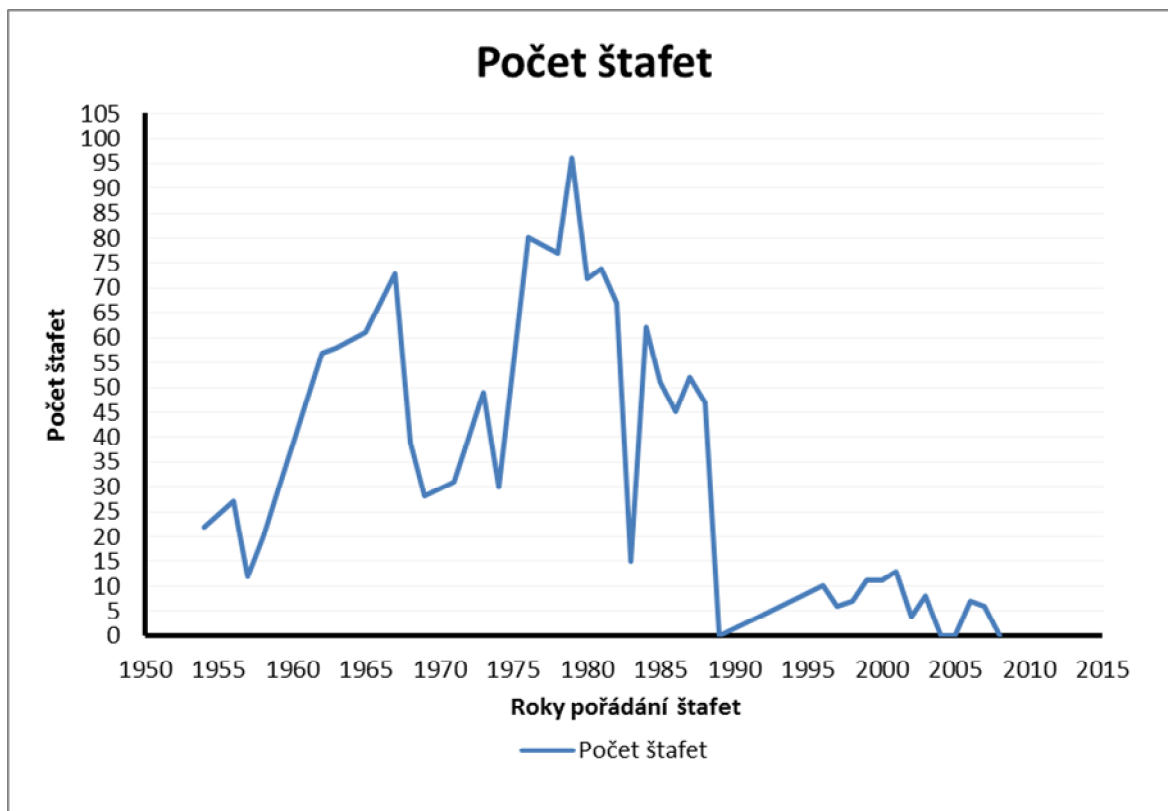
5. 4. 1 Abertamské štafety

Od roku 1954 do roku 1990 proběhlo 37 ročníků nejznámějšího abertamského závodu v běhu na lyžích „Abertamské štafety míru“ (4x10 km štafety mužů, 3x5 km štafety žen, 3x3 km dorost a 3x2 km žáci). Štafet se účastnili závodníci z nejrůznějších lyžařských klubů i závodníci ze sousedního Německa.

Dostupný přehled abertamských štafet z kronik:

Rok	Počet štafet	Počet závodníků	Vítězný klub
1954	22	66	TJ Baník
1956	27	81	Jáchymov
1957	12	36	Jiskra Harrachov
1958	20	60	Slávie Praha VŠ
1962	57	171	Jiskra Abertamy I.
1963	58	174	Jiskra Abertamy I.
1965	61	183	Jiskra Abertamy I.
1967	73	219	Jiskra Domažlice
1968	39	117	Slovan Karlovy Vary I.
1969	28	84	Baník Osek
1971	31	93	Slovan Karlovy Vary I.
1973	49	147	Slovan Karlovy Vary
1974	30	90	Traktor Oberwiesentahl I.

1976	80	240	Slovan Karlovy Vary
1978	77	231	SKI Jilemnice
1979	96	288	Stavební fakulta Praha
1980	72	216	SEOAP Jílové I.
1981	74	222	Slovan Karlovy Vary
1982	67	201	TJ SLAVIA Plzeň
1983	15	45	TATRAN Chodov
1984	62	180	Slovan Karlovy Vary
1985	51	153	Slovan Karlovy Vary
1986	45	135	Jiskra Nejdek
1987	52	156	Slovan Karlovy Vary
1988	47	141	Slovan Karlovy Vary I.
1989 - 1995	není záznam	-	-
1996	10	30	Jiskra Nejdek
1997	6	18	Lyžařský klub Abertamy
1998	7	21	Lyžařský klub Abertamy
1999	11	33	TJ Ostrov
2000	11	33	Slovan Karlovy Vary
2001	13	39	TJ Ostrov
2002	4	12	Lyžařský klub Abertamy
2003	8	24	Lyžařský klub Abertamy
2004	místo štafet	„Šou na sněhu“	Abertamy - náměstí
2005	závod se nekonal		
2006	7	21	Karlovy Vary
2007	6	18	Abertamy
2008	došlo ke změně struktury štafet		„Historické štafety obcí“

Obr.5 Graf znázornění počtu štafet v daném roce

5. 5 Sdružení Veteránů WMA

V únoru roku 1982 vzniká v Oberwiesenthalu Světové Sdružení Veteránů WMA (World Masters Association), která je členem FIS. WMA sdružuje lyžaře veterány, kteří nechtějí ještě ukončit svou závodní kariéru. Nabízí jim možnost se každoročně účastnit vrcholných závodů Masters World Cup (MWC), které jsou považovány za neoficiální mistrovství světa veteránů v běhu na lyžích. Těchto závodů se mohou účastnit muži i ženy od věku 30 let, ve věkových kategoriích po pěti letech. Tyto závody může absolvovat každý, bez ohledu na profesionalitu. Vedle vrcholových sportovců, jsou tu i ti bez ambicí na čelné umístění, kteří mají rádi tento druh sportu a chtějí si užít atmosféru velkých mezinárodních závodů.

Členskými státy WMA jsou lyžařské velmoci, jako je Švédsko, Finsko, Norsko, USA, Kanada, Německo, Francie, Itálie, Švýcarsko, Rakousko, dále pak Austrálie, Nový Zéland, Dánsko, Nizozemsko, Slovensko, Rusko, Velká Británie, Japonsko, Španělsko, aj. Česká republika se stala členskou zemí WMA v roce 1998 na MWC v Lake Placid (USA).

Zde byl Jiří Kafka st. přijat jako národní ředitel. Od roku 1998 se Česká republika pravidelně účastní závodů MWC v počtu okolo 20 – 30 závodníků. Někteří z nich si přivezli domů medaile, a to i ty nejcennější. Od roku 2003 je skupina registrována jako Sdružení Českých Veteránů v běhu na lyžích (SČV). V současné době má Sdružení Českých veteránů zhruba 100 členů.

V loňském roce k 30. výročí založení MWC ožila ve dnech 1. 3. – 9. 3. 2012 u našich německých sousedů v saském Oberwiesenthalu SKI ARÉNA běžeckým lyžováním. Nejen sportem byl obohacen tento svátek „starších“ sportovců. Bylo to místo setkání kamarádů a přátel, s bohatým kulturním programem i poznáváním krás Krušných hor. Oficiální název toho setkání byl MASTERS WORLD CUP (CROSS COUNTRY SKIING) – Oberwiesenthal 2012. Náš region - Krušné hory, zastupovali závodníci Martin Müller (LK Quilt Pernink), Michal Landiga (LK Abertamy), Petr Pánek (TJ Jiskra Nejdek), Eva Hejtmánková (LK Abertamy). Celkem měla Česká výprava 56 účastníků, největší zastoupení pak měla Spolková republika Německo se třemisty závodníky. Česká republika získala celkem 8 medailí, 5 stříbrných a 3 bronzové. V účasti 26 států se Česká republika umístila na pěkném 10. místě (1. Rusko, 2. Německo, 3. Finsko).

V průměru se těchto závodů zúčastňuje asi jedna tisícovka závodníků. V posledních letech se tyto závody konaly ve Švýcarsku, USA, Francii, Finsku, Kanadě, SRN a naposledy v Itálii (2013). Pro rok 2014 bylo pořadatelstvím pověřeno Rakousko. Česká republika se hostitelskou zemí prozatím nestala.

Pravidelným účastníkem MWC za region Krušných hor je abertamská Eva Hejtmánková která uvádí, že ji nejvíce veteránské závody uchvátily za velkou louží, v americké „velko-zemi“, ve státě Idaho. Bylo to dáno tamní krajinou a atmosférou přihlížejících diváků z řad žáků, studentů i místních obyvatel. Tento svátek lyžování zde byl pojat jako opravdový „svátek Země“. (zdroj – rozhovor s Evou Hejtmánkovou, 2013)

Eva Hejtmánková dále uvádí: „Závody trvají vždy týden. V úvodu se jezdí patnácti a třiceti kilometrové délky tratí. Pokračováním je kratší trať na deset kilometrů pro všechny účastníky. Uprostřed závodního klání probíhají štafetové závody. A v závěru jsou na programu dlouhé tratě (45km). Ale nejenom závody jsou účastníci zaměstnáni. V programu jsou výlety do okolí, exkurze (např. to byla továrna na výrobu vosků – RODE, Asiago), ale i kulturní a společenské události. Závodníkům z této sportovní akce zůstává startovní číslo s vyobrazením dané lokality nebo pořadatelské země.“

Navazujícím článkem na světové mistrovství v lyžování jsou Zimní veteránské hry, podobné hrám olympijským, které se konají se ve stejném olympijském roce. V roce 2010 se konaly ve slovinském Bledu, ve sportovních disciplínách jako hokej, běžecké lyžování, sjezd, skoky, biatlon, a další. Právě biatlon reprezentovala Eva Hejtmánková za Českou republiku, za Karlovarský kraj a Abertamy (v individuálním závodě 3. místo, ve sprintu 3. místo). Světové sportovní hry veteránů se opakují ve čtyřletých cyklech, zúčastňuje se jich až 28 tisíc sportovců ve více než 25 sportovních odvětvích, obdobné jsou i Evropské sportovní hry. Z toho je zřejmé, že veteránské hnutí, ve světě nazývané Masters, není jen výsadou atletů. (zdroj – rozhovor s Evou Hejtmánkovou, 2013)

Eva Hejtmánková k tomu dále uvádí: „Nemyslete si však, že veteránské organizace sdružují jen bývalé olympioniky a sportovní přeborníky. Právě ve vyšším věku v nich nalézají motivaci ke sportu a pohybu řada tzv. rekreačních sportovců. Pro představu, že se nejedná jen o hrstku vyvolených, svědčí skutečnost, že eviduje mnoho členů. Mezi aktivními běžci, lyžaři, najdeme další stovky veteránů, kteří se zúčastňují veřejných závodů nebo běhají, lyžují, jen pro zdraví a vlastní potěšení. Potěšitelné je, že v posledních letech roste počet členů v nejmladší veteránské kategorii pětatřicátníků, kteří s aktivním sportem nepřestávají a pokračují dál mezi veterány.“

6. VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI KRUŠNÝCH HOR

6.1 Rudolf Höhn

Zasloužilý mistr sportu. Narodil se 21. 4.1946 v Lomaznicích u Kadaně. Když mu byly dva roky, rodina byla odsunuta na umístěnku do Perninku, kde R. Höhn bydlí dodnes. Lyžovat začal ve čtyřech letech. V deseti letech sjel skokanský můstek v Horní Blatné a tím se dostal na své první závody, které vyhrál. Díky tomuto úspěchu mu tehdejší reprezentant republiky Dalibor Motejlek poslal první skokanské lyže. Pak se už účastnil všech skokanských závodů v okolí. Prvním velkým závodem Rudolfa Höhna bylo mistrovství republiky žactva v Harrachově v roce 1956. Jel za západočeskou výpravu a účastnil se závodů ve skocích a závodu sdruženého.

V sedmnácti letech se Rudolf Höhnln musel rozhodnout mezi fotbalem a skoky. Rozhodl se pro skákání. V roce 1965 se dostal do reprezentačního družstva skokanů Československa pod vedením zasloužilého trenéra Zdeňka Remy. Jeho prvním úspěchem bylo 12. místo na velkém můstku v roce 1968 na ZOH v Grenoblu (Francie). Dále se zúčastnil ZOH v Sapporu (Japonsko) v roce 1972 a v Innsbrucku (Rakousko) v roce 1976. Třikrát byl také na mistrovství světa – v roce 1966 v Oslu (Norsko), v roce 1970 ve Vysokých Tatrách (tehdejší Československo – 4. místo na středním můstku) a v roce 1974 ve Falunu (Švédsko – 3. místo na velkém můstku). Závodní činnost skončil v roce 1977. Při odchodu z reprezentace absolvoval Rudolf Höhnln trenérskou školu a pedagogické minimum. V roce 1978 nastoupil do funkce trenéra SVS – M Dukla Liberec, byl vedoucím trenérem juniorského družstva skokanů ČSSR. Od roku 1983 působil v Mezinárodní lyžařské federaci a byl členem subkomise FIS vedoucích a trenérů skoku. Byl i trenérem švýcarské skokanské reprezentace. V roce 2000 byla Rudolfu Höhnlnovi udělena cena pro nejlepšího lyžaře Karlovarského kraje dvacátého století. (Kulhánek, 1989)

Obr. 6 Innsbruck, 1971- zleva Rudolf Höhnln, Zbyněk Hubač, Jiří Raška

6. 2 Jens Weissflog

Bývalý německý reprezentant, ve skoku na lyžích. Narodil se 21. 7. 1964 v Erlabrunnu, v tehdejší Německé demokratické republice (NDR). Skákat na lyžích začal v devíti letech. Lyžování trénoval ve Středisku severské kombinace v Pöhle. Řadu úspěchů zaznamenal v dětských a dorosteneckých závodech. Od roku 1977 navštěvoval sportovní školu v Oberwisenthalu. V roce 1982 se stal juniorským mistrem NDR a tím si zajistil místo v reprezentačním týmu, do kterého nastoupil po dokončení studia. V roce 1980 až 1981 se zúčastnil Turné čtyř můstků. Ve svých devatenácti letech, v roce 1983,

vybojoval svůj velký úspěch v Intersportturné, kde získal 2. místo. Po pádu při tréninku na Mistrovství světa v Harachově v roce 1983 ztratil sebedůvěru a závodům jen přihlížel. Trvalo to celých šest měsíců, než se vrátil zpátky ke skákání. Na zimních olympijských hrách v Sarajevu získal v roce 1984 zlatou medaili na středním můstku. Po znovusjednocení Německa přešel do jednotného národního družstva. Na ZOH v Lillehammeru v roce 1994 získal dvě zlaté medaile. Svoji kariéru ukončil v roce 1996. Stal se prvním skokanem, který vyhrál čtyřikrát Turné čtyř můstků, na Mistrovství světa získal celkem dvě zlaté, tři stříbrné a čtyři bronzové medaile. Z Mistrovství světa v letech na lyžích je držitelem dvou zlatých, jedné stříbrné a jedné bronzové medaile. Vyhrál také dvakrát závod Holmenkollenského ski festivalu. V současnosti vlastní v Oberwiesenthalu hotel a spolupracuje s německou televizí ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen) jako komentátor sportovních přenosů. (Kulhánek, 1989)

Obr. 7 Jens Weissflog

6.3 Kurt Hennrich

Je nejlepší československý sjezdař, který se narodil 28. 8. 1931 ve Vysoké Peci u Jirkova na Chomutovsku. Jeho první začátky lyžování byly již ve třech letech. Naplno se lyžování věnoval na Litvínovském učilišti. Chodil lyžovat na Klíny. Neměl však svého trenéra. Když byl na rekreaci ve Špindlerově mlýně, chodil se dívat na tréninky národního mužstva, od nich vše odpozoroval. Svou pílí se dostal do československé reprezentace. Kurt Hennrich vypráví: „V Litvínově jsem měl jednoho příznivce, Josefa Šponara.

Jednou za mnou přišel, dal mi tři tisíce a povídá: „Sežeň si pořádné lyže a běž trénovat.“ Pořádné lyže tedy vyráběl nějaký pan Kinčl, ten mi lyže připravil, a já se mohl vydat do Tater, kde bylo soustředění národního mužstva před akademickým mistrovstvím světa. Trénovali jsme na poměrně těžké sjezdovce a při porovnání časů jsem byl mezi těmi z národního mužstva pořád tak kolem pátého místa. Později jsem tam jel na mistrovství republiky. Dojel jsem pátý ve sjezdu, sedmý v kombinaci – a to tehdy stačilo na nominaci do národního mužstva.“ (http://www.rozhlas.cz/sever/sport/_zprava/kurt-hennrich-nejlepsi-cesky-cas-na-jedne-lyzi--1081592)

Na Zimních olympijských hrách (ZOH) v Cortině d'Ampezzo v roce 1956 dosáhl největšího československého olympijského úspěchu ve sjezdovém lyžování, a to 7. místo ve sjezdu. Tento úspěch, který přetrval 28 let, překonaly na ZOH v Sarajevu v roce 1984 Olga Charvátová a Jana Gantnerová-Šoltýsová, které obsadily ve sjezdu žen třetí a páté místo. V roce 1956 se stal Kurt Hennrich akademickým mistrem světa ve sjezdu. Po skončení závodní činnosti v roce 1962 působil jako trenér sjezdařů připravujících se na zimní olympijské hry 1964. I přes svůj pokročilý věk, se stále věnuje lyžování. (Kulhánek, 1987)

Obr. 8 Kurt Hennrich

6. 4 Gerhard Krakl

Je rodákem z Abertam, odkud pochází i jeho rodina. V roce 1823 se zde narodil i první z rodu Kraklů. Jelikož byl jeho otec rukavičkářský odborník, nedostala se rodina Kraklů po druhé světové válce do odsunu a zůstala zde v Abertamech. Když v roce 1946

nastoupil G. Krakl do první třídy, neuměl ani slovo česky. Učil se z knih, kde byly obrázky a u nich česká slova. V Abertamech bylo rozšířeno rukavičkářství, a proto se ve čtrnácti letech začal G. Krakl učit v Dobříši rukavičkářem. V roce 1956 nastoupil do rukavičkářských závodů v Abertamech, kde pracoval celých 43 let. Postupně prošel všemi posty - technik, kvalitář, mistr, vrchní mistr, vedoucí výroby a roku 1992 převzal funkci ředitele.

Ke skokům na lyžích se dostal přes kamarády, kteří v té době skákali na můstku v Hřebečné. V osmnácti letech složil první zkoušky rozhodčího 3. třídy. V roce 1970 se zúčastnil jako rozhodčí Mistrovství světa v klasickém lyžování ve Štrbském Plese. Zde měřil délky skoků na lyžích. V roce 1983 složil zkoušky pro mezinárodní rozhodčí pro skoky na lyžích. Na začátku své kariery působil u nás, např. v Harrachově, Štrbském Plese, Liberci, nebo v bývalé NDR. Jako mezinárodní rozhodčí pro světové poháry ve skoku na lyžích se G. Krakl účastnil Světového poháru v Sapporu v Japonsku, v Kuopio a v Lahti ve Finsku, Turné čtyřech můstků v Německu a v Rakousku. V roce 1999 byl nominován jako stylový rozhodčí na Mistrovství světa v Ramsau v Rakousku.

Pan Gerhard Krakl se zasloužil o lyžařskou, ale i skokanskou éru v Abertamech. Společně s Pavlem Schreibrem vedli lyžařský oddíl, pořádali závody, mezi které neodmyslitelně patří Abertamské štafety. Vychovali spoustu dobrých lyžařů a skokanů - bratři Holubové, R. Höhnl, V. Gorawski a další. (Mikšíček, 2009)

6. 5 Lukáš Bauer

Lukáš Bauer se narodil roku 1977 v Ostrově. Po ukončení základní školy studoval na střední průmyslové škole rovněž v Ostrově. Později, už jako profesionální sportovec, ukončil bakalářské studium oboru EMIOS na Technické univerzitě v Ostravě. Lyžařské začátky absolvoval v oddíle TJ Škoda Ostrov, v roce 1991 přestoupil do oddílu LK Matthoni Karlovy Vary. V současnosti je členem Dukly Liberec a dlouholetým reprezentantem České republiky v běhu na lyžích. Je ženatý, s manželkou Kateřinou, která je bývalá reprezentační lyžařka a vychovávají syna Matyáše a dceru Anetu. Žijí v rodinném domě v Božím Daru.

V roce 2006 získal na ZOH v Turíně 2. místo (15 km klasicky). Skvělých výsledků dosáhl v sezoně 2007/2008 v závodě Tour de Ski, kde byl první. V roce 2009 na MS

v Liberci získal v závodě na 15 km klasicky stříbrnou medaili. V jednotlivých závodech SP zvítězil 11 x a celkově v celém poháru zvítězil 1x. Je mistrem České republiky v závodě na 10 kilometrů v letech 2003 a 2004 a ve skiatlonu v roce 2004. (Kupilík, 2012)

7. ROZHOVORY

7.1 Rozhovor s Rudolfem Höhnlem

Skákal jste už od dětství?

„Do Perninku jsem se přistěhoval v roce 1948, to mi byly dva roky. Začal jsem zde chodit do školy. Spousta kluků chodilo lyžovat, bylo tu poměrně hodně skokanských můstků. Od osmi let jsem se tajně chodil dívat na starší kamarády, jak skáčou, v té době skákal skoro každý kluk. Sám jsem v té době začal také tajně skákat. Když mi bylo deset, tak mi nabídli, že pokud sjedu můstek v Horní Blatné, vezmou mě na závody do Kraslic, kam mě také vzali. Tam jsem skákal na obyčejných sjezdovkách, ostatní měli skokanské lyže, ale já jsem tento veřejný závod v kategorii žactva vyhrál. V roce 1956 jsem se zúčastnil prvního mistrovství republiky žactva v Harrachově. Neměl jsme žádné speciální vybavení, jedny mi musely stačit jak na skok, tak na běh. Měl jsem smůlu, před startem mi praskl řemínek na vázání a již jsem se nestačil včas vrátit na start a byl jsem v běžeckém závodě diskvalifikován. Závodu ve skoku speciál jsem byl šestý. Aniž bych vyhrál, dostal jsem první trofej a to od sklářů z Harrachova“.

To Vás jistě povzbudilo?

„To určitě. Radost mi udělal dar D. Motejlka, který mi poslal první dvoužlábkové skokanské lyže, dlouhé 190 cm! Čas plynul a my jsme jeli na první velké závody na Slovensko (1963, kategorie dorostu). Zde jsem poprvé skákal na velkém můstku. Tenkrát se mi povedlo skočit 68 m“.

Kdy jste se dal na profesionální skákání?

„V té době profesionální skákání nebylo. Ale na Slovensku si mě všimli reprezentační trenéři a já byl povolán do reprezentační kategorie, to mi bylo 17 let. Tím jsem se dostal na skákání vyšší úrovně. Byl jsem na závodech ve Francii. Zde jsem vyhrál svou kategorii

juniorů. Obsazení bylo na vysoké úrovni a já byl pro ostatní neznámým závodníkem. Pak se mi hodně dařilo, vyhrál jsem závod v Německu. Na mistrovství republiky jsem byl třetí a to už jsem startoval v kategorii dospělých“.

Kde jste trénoval?

„Nejdřív jsem trénoval v Perninku, byl tu oddíl Sokol Pernink a Sportovní škola dorostu, vedl ji učitel tělocviku ze zdejší školy. Zanikla někdy v sedmdesátých letech. Sokol fungoval asi do roku 1989. Vím, že v roce 1982 byl ještě skokanský můstek u nádraží k dispozici, měl jsem tam poslední závody a zkoušel to na něm můj syn“.

Jaké jste měli v té době vybavení?

„Jaké jsme měli vybavení? To víte, bylo to něco jiného než teď. Lyže vážily mezi 8 až 10 kilogramy. Na sobě jsme měli svetry, šponovky a kulicha. Kombinézy přišly až později. Vzpomínám, když jsme dostali do oddílu jednu jedinou kombinézu, chtěli jsme v ní skákat všichni. Jeden skočil a druhý byl připraven u věže v trenýrkách, aby se stihl převléci. Tu kombinézu jsme tenkrát na závodech vystřídali všichni i přes rozdílné výškové rozdíly“.

Po tom, co jste přestal skákat, jste se stal trenérem československé a později švýcarské reprezentace.

„V roce 1977 jsem ukončil kariéru. Byla mě nabídnuta práce s mládeží ve středisku vrcholového sportu při Dukle v Liberci, kde jsem se stal trenérem a rok na to převzal juniorskou reprezentaci do 18 let. Měl jsem štěstí na generaci skokanů. Rozhodně mezi mé nejlepší svěřence patří Pavel Ploc, Jiří Parma, Vladimír Podzimek a další. V roce 1990 mi přišla nabídka ze Švýcarska. Nabídku jsem přijal a začal trénovat skupinu B, která byla sestavena ze slabších sportovců, a já je vedl do roku 1994. V roce 1994 až 1995 jsem trénoval národní mužstvo, ve kterém byl Simon Ammann a Andreas Küttel. Za doby mého trénování, mělo Švýcarsko nejlepší úspěchy. Se všemi, co jsem trénoval, mám dodnes dobré vztahy a navzájem se respektujeme“.

Proč myslíte, že byli čeští reprezentanti v minulosti tak dobří? Proč jim to v posledních letech nejde tak dobře?

„Myslím si, že tenkrát byl sport jednou z možností, jak se dostat do zahraničí, proto byly naše tréninky velmi tvrdé a sami jsme si ještě přidávali. Dělali jsme to i pro radost, proto nám to šlo. Po roce 1989 se však začala zavírat různá střediska mládeže a malé sportovní kluby a sport se začal dělat trochu komerčně, proto se dnes vyplácí profesionálně sportovat, a když patříte mezi světovou špičku, může to být jedna z možností zabezpečení se pro budoucnost. Závodníci každého ze států vždy jednou patří mezi ty lepší a jednou mezi ty horší, tentokrát vedou Rakušané. Po tom, co se tu začali rušit sportovní kluby, tak v zahraničí převzali něco z našeho systému do světového tréninku, začali organizovat sportovní gymnázia a školy a děti tak měly větší možnost začít sport kvalitněji trénovat. Ale myslím si, že současní čeští reprezentanti – Koudelka a Hlava, se nemají za co stydět. Vždyť se umísťují mezi tou lepší třetinou a dost často dosahují umístění mezi první desítkou“.

Když se ohlédnete zpátky, jste spokojen se svými výkony?

„Když se ohlédnu zpět, tak jak už jsem říkal, rozhodl bych se pro skoky na lyžích. Co se týká výkonů, je vždy co zlepšovat. Můj největší úspěch je bronzová medaile z mistrovství světa ve Falunu (Švédsko) v roce 1974, kterou mi předpověděl japonský fanoušek, který o mně věděl všechno. Když za mnou v roce 1974 chodil do olympijské vesnice v Sapporu, řekl mi, že přijede v roce 1974 do Falunu, on že bude 4. a já skončím na 3. místě. On nepřišel, ale já ve Falunu byl opravdu třetí. Bylo to mé nejúspěšnější období. Získal jsem zde ještě 5. místo za lety vzduchem. Jako sportovec jsem si vždy dával ty největší cíle“.

(Kučerová, Picurová 2012; Pfeiferová 2013)

7.2 Rozhovor s Gerhardem Kraklem

Celý váš život je spojen s výrobou rukavic?

„Po ukončení základní školy jsem se vyučil rukavičkářem, neboť můj pradědeček, dědeček i otec byli rukavičkáři. A já jsem pokračoval v rodinné tradici. Vyučil jsem se v Osově u Dobříše v letech 1954 - 1956. V roce 1956 jsem nastoupil do RZ v Abertamech a až do

nástupu vojenské služby jsem zde pracoval jako rukavičkář. Po návratu z vojny jsem postupně prošel všemi možnými posty: skladníka, mistra, vrchního mistra, technologa či vedoucího výroby. V roce 1992 jsem se stal ředitelem RZ Abertamy. Ředitelem jsem byl až do roku 1998, kdy se provozovna uzavřela“.

Mnozí lidé z našeho regionu byli aktivní a také velmi úspěšní v oblasti zimních sportů. Jak jste se dostal Vy sám ke skokům na lyžích?

„Ke skokům na lyžích jsem se dostal přes kamarády, kteří skákali na lyžích. Byli to skokani z Hřebečné, Abertam a Perninku. V osmnácti letech jsem složil první zkoušky pro rozhodčího 3. třídy, ale postupně jsem se dopracoval až k rozhodčímu 1. třídy. Jako rozhodčí jsem se v roce 1970 zúčastnil Mistrovství světa v klasickém lyžování ve Štrbském Plese, kde jsem byl zařazen jako měřič délek skoků na lyžích. To byl začátek mé dráhy rozhodčího skoků na lyžích. V roce 1983 jsem složil zkoušky pro mezinárodní rozhodčí pro skok na lyžích.

Při kterých mezinárodních závodech jste působil jako rozhodčí?

Zpočátku jsem se zúčastňoval závodů hlavně u nás, bylo to v Harrachově, v Liberci, Štrbském Plese a dále v bývalé NDR. Když jsem byl zařazen do skupiny mezinárodních rozhodčích pro světové poháry ve skoku, zúčastnil jsem se turné ve Švýcarsku, Světového poháru v Sapporu v Japonsku, v Kuopio a v Lahti ve Finsku. Byl jsem i na Turné čtyř můstků v Německu a Rakousku. V roce 1999 jsem byl nominován jako stylový rozhodčí na Mistrovství světa v Ramsau v Rakousku.

Obr. 10 Gerhard Krakl

Na co nejraději vzpomínáte?

„Rád vzpomínám na přátelství se sportovci, i mistry světa, a na dobrou partu lidí kolem lyžování. To co jsem zažil, se nedá vymazat. Člověk se dnes zasměje i věcem, které mu dříve k smíchu nebyly“.

Jak vidíte budoucnost Abertam a okolí?

„Budoucnost vidím hlavně v turistickém ruchu. Nabídka vyžití pro turisty by ale měla být mnohem rozmanitější. V letošním roce by měla být dokončen lyžařský areál na Plešivci. To by k nám do Abertam mělo přilákat více návštěvníků. Přál bych si, abychom dokončili muzeum a aby ho turisté hojně navštěvovali“.

(Löfflerová 2012; Pfeiferová 2013)

7.3 Rozhovor s Janem Novákem

Jan Novák se narodil v roce 1950 v Karlových Varech, kde prožil také své dětství. Po ukončení základní školy absolvoval Střední průmyslovou školu v Ostrově. Poté pokračoval studiem na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze. Zde se seznámil se svojí budoucí manželkou Svát'ou, reprezentantkou v orientačním běhu. Mají spolu dvě děti, Janu a Petra. V roce 1976, po ukončení studií, začal pracovat jako profesionální trenér v Tréninkovém středisku mládeže v Karlových Varech a této činnosti se úspěšně věnoval řadu let. V letech 1986–1990 byl šéftrenérem juniorek ČR a později čtyři roky šéftrenérem juniorů ČR. V roce 1996 se odstěhoval na Boží Dar, kde vybudoval prosperující lyžařský areál Novako. Dnes, kdy se chystá k odchodu do důchodu, říká: „Byla to dobrá volba.“

Jak se z Vás stal sportovec tělem i duší? Jaké byly Vaše lyžařské úspěchy?

„První roky rozhodně nevypadaly na to, že se ze mne stane sportovec tělem i duší. Byl jsem často nemocný, krátkodobá i dlouhodobá léčba nezabírala. A tak sport začal postupně vytlačovat všechny moje další aktivity (kreslení, hru na klarinet v hudební škole). Jako desetiletý sportovní nadšenec jsem nejen sám sportoval, ale také organizoval závody pro kamarády, hlavně takové, abych měl šanci vyhrát. K běžeckému lyžování jsem se dostal docela brzy. Výsledky se dostavily až v kategorii staršího dorostu, kdy naše

karlovarská štafeta (Kubát, Peřina, Novák) přivezla z mistrovství republiky historicky první medaili, bronzovou. S funkcí profesionálního trenéra skončila i má závodnická kariéra.“

Obr. 11 Jan Novák

Vaše trenérská práce byla velmi úspěšná. Stal jste se nejúspěšnějším trenérem dorostu a juniorů v republice. Tradiční základny českého běžeckého lyžování v Jizerských horách a v Novém Městě na Moravě musely vzít na vědomí, že reprezentace nese jména krušnohorských sportovců. Proč jste se nikdy nestal trenérem české reprezentace?

„Od počátku své trenérské kariéry jsem měl jasno v tom, jak chci trénovat. Věděl jsem, že se budu od ostatních trenérů odlišovat svými metodami. Protože jsem si je ale na sobě všechny vyzkoušel, věřil jsem jim. Nad tréninkovými plány jsem strávil tisíce hodin a připravoval se na každý trénink. Vytvořil jsem systém přípravy těch nejmladších nejen pro vlastní klub Slovan Karlovy Vary, ale i pro spádové kluby v Nejdku, Perninku a Jáchymově.“

„Úspěchy Lukáše Bauera jsou všeobecně známé a jsou skutečným vrcholem karlovarské pyramidy. Už daleko méně lyžařských fandů ale ví, že Iveta Knížková (Roubíčková) a Eva Burešová (Háková) se staly mistryněmi světa a mistryněmi Evropy, Martin Petrásek a Milan Šperl přivezli z mistrovství světa bronzové medaile. A v čem jsme se lišili? Bez dlouhé odborné diskuse: dělali jsme daleko více a kvalitněji všestrannou přípravu, a to až do mladšího dorostu. Vymyslel jsem několik speciálních napodobivých cvičení,

kteřá jsme úspěšně zařadili do tréninkového procesu. Trénovali jsme nejen pestře a zábavně, ale i více než ostatní.“

„Proč jsem se nestal reprezentačním trenérem družstva A? Byl jsem úspěšným šéftrenérem juniorského družstva. Přivezli jsme čtyři medaile a mnoho umístění do desátého místa. Ale pro to, abych se stal šéftrenérem A družstva, jsem příliš vybočoval z řady. Hodně jsem kritizoval a byl také hodně kritizován. Při oponenturách plánů jsem měl vždy s prosazováním svých představ a tréninkových metod problémy, a tak se nemohu divit, že mě nechtěli.“

Současný reprezentační trenér je Váš odchovanec Miroslav Petrásek. Jaký máte názor na jeho práci, výsledky a jak vidíte budoucnost reprezentačního A týmu? Co říkáte na koncepci běžeckého lyžování u nás?

„Mirka Petráska jsem trénoval několik let v žákovských kategoriích. Později se ke mně vrátil coby dospělý závodník a ještě i jako začínající trenér. V mnohém jsem mu pomohl a poradil. Rozuměli jsme si. Jako začínající reprezentační trenér zúročil bohaté zkušenosti mnoha trenérů, se kterými se setkal. Jeho přínos pro Lukáše Bauera a ostatní členy národního týmu byl velký. Čas a úspěchy však zapracovaly v jeho neprospěch. Jeho současná práce a výsledky jsou pro mne osobně velikým zklamáním. A co se týká činnosti a koncepce Svazu běžeckého lyžování u nás? Co Vám mám povídat. Já s vedoucími představiteli svazu bojoval již v době, kdy jsem byl třeba předsedou trenérské rady. Před sedmi lety jsem se rozhodl z této pozice stáhnout a přenechat místo mladším. S koncepcí svazu nesouhlasím, například v práci s mládeží, ale nemám sílu ani možnost ji změnit.“

Po krátké odmlce jste začal opět trénovat, tentokrát ty úplně nejmenší děti. Jaký v tom vidíte cíl?

„Prostě nastal správný čas. Moje vnučka Andulka dorostla do zmíněného věku a kolem ní se pohybovalo ještě několik šikovných mrňousků. Mne osobně mrzelo, že se z klubové činnosti vytratil systém, kterým jsme před dvaceti lety převálcovali lyžařskou republiku. Protože jsem okolo dětí neviděl nikoho, kdo by do toho šel, vzal jsem to na sebe. Předám je pak trenérům. A budu jejich růst pozorovat zpovzdálí.“

Co Vaše posedlost v organizování soutěží a závodů?

„Já nevím, kde se to ve mně vzalo. Na začátku našeho rozhovoru jsem říkal, že jsem již ve druhé třídě vymýšlel a pořádal pro spolužáky běžecké závody.“

Co Karlův běh. Tradiční božídarská, desítky let trvající akce se přestěhovala do Abertam, proč právě tam?

„No, to je skutečnost, která mne hodně mrzí. Byl jsem nejen u prvních ročníků Karlova běhu, ale i u desítky dalších. Loňský ročník měl v zákulisí mnoho problémů. Pořadatelé šli jednodušší cestou a domluvili se s vedením Abertam, které nabídlo lepší podmínky pro jeho uspořádání. Je pravda, že uspořádání tak masového lyžařského závodu vyžaduje v současné době vyřešení daleko větších problémů než před čtyřiceti lety, ale „Karlův běh“ za tu práci stojí.“

(Kupilík, 2013)

7. 4 Rozhovor s Lukášem Bauerem

Jak jste spjat s Krušnými horami?

„Narodil jsem se v Ostrově v podhůří Krušných hor a žil zde zhruba do 18- ti let. Pak jsem se postupem času odstěhoval skoro až na samý vrchol Krušných hor do obce Boží Dar. V Krušných horách se mi líbí, mám zde skvělé podmínky pro trénink a i rodina je zde velmi spokojená, navíc jsme na Božáku postavili dům, kde nyní žijeme. Ale samozřejmě nevím, co budoucnost přinese, takže bude záležet, jak to bude třeba se zaměstnáním a podobně, ale zatím jsou stále naše plány jednoznačně spojeny s Krušnými horami.“

Jak byste hodnotil Váš dosavadní sportovní život? Co vidíte, když se ohlédnete trochu zpátky?

„Osobně se moc zpátky neotáčím, ale když to zkusím, tak myslím, že můžu být spokojený. Mám výbornou ženu, zdravé děti, podařilo se nám postavit dům v prostředí, kde jsme spokojeni a zatím zvládáme. Ve sportu se mi daří a dosáhl jsem dobrých výsledků, tak co

si přát více. No možná ještě vylepšit můj bakalářský diplom na vyšší a po kariéře najít zajímavou práci, ale to už předbíhám.“

Jaké máte nejbližší sportovní cíle?

„Mezi nejbližší sportovní cíle jednoznačně řadím výrazný úspěch v letošní Tour de Ski, čímž mám na mysli umístění do 3. místa v celkovém hodnocení SP.“

Roky letí, u vrcholového sportu jste již dlouho. Pomýšlíte už i na odchod?

„Právě, že to letí hodně rychle, takže si to ani neuvědomuji, ale je pravda, že už je to pěkná řádka let. Osobně jsem si dal za cíl ještě Olympijské hry v Soči 2014, takže pokud do té doby vydrží zdraví, motivace a samozřejmě podpora rodiny, tak do těchto Olympijských her a pak nejspíš přenechám závodění mladším.“

Čemu se chcete věnovat po ukončení Vaší závodní kariéry?

„Samozřejmě bude hodně záležet na okolnostech, které se naskytnou. Jinak se snažím nezahálet a být tak trošku připraven, takže jsem i při tom neustálém cestování vystudoval na VŠ ekonomický obor, i když zatím pouze bakalářský stupeň (snad později vylepším), jinak mě ta otázka občas napadá, ale abych byl upřímný, tak zatím mám několik nápadů, ale zda a jaký se bude realizovat, bude opravdu záležet také na okolnostech, které se naskytnou po konci kariéry. Jedná se jak o pokračování u sportu – například založení závodního týmu pro masové lyžařské závody typu Vassův běh, Jizerská 50 atd., což by mě, myslím, bavilo, ale také některé nápady jsou mimo sport, ale zatím to nechávám „uležet“.“

Co Vám všechno a naopak bere sport? Šel byste do toho znovu?

„Jednoznačně mi sport dal mnoho kamarádů, spoustu super zážitků a příhod, taky nějakou tu fyzickou a myslím, že mi pomohl taky trošku srovnat hodnoty. Pokud mi sport něco vzal, tak spíše nepodstatné věci. Trošku rozdíl je samozřejmě s vrcholovým sportováním, což je velká dřina a jen malé procento „vyvolených“ projde mnoha sítý a chvíli se drží na nejvyšší úrovni. Mě se to, myslím, podařilo, ale když se podívám zpátky, tak jsem na jednu stranu rád, že jsem do toho šel a čeho se mi podařilo dosáhnout, na druhou stranu bych nyní, možná někoho trochu varoval, protože vrcholový sport je dost zrádný, a opravdu není jednoduché se prosadit, ale myslím, že bych nakonec do toho šel asi znovu.“

Na trati hlavního závodu abertamského krosu drží již několik let trat'ový rekord. Při tradičním abertamském krosu, jste obdržel sochu sv. Lukáše z dílny abertamského řezbáře Jiřího Laina, za poděkování skvělé propagace regionu.

„O tom, že bych měl něco dostat, jsem se dozvěděl asi před týdnem. Volali mi z radnice, jestli budu na krosu. Když hodně tlačili, pochopil jsem, že se na mě chystá nějaká kulišárna.“

A jak jste reagoval na dar, který jste dostal?

„V ten okamžik jsem šel do kolen. Musím přiznat, že jsem byl rozpačitý. Nikdy jsem totiž nic podobného nedostal.“

Kde bude mít socha své místo?

„Daru si pochopitelně velice vážím. Je hezké vědět, že lidé z regionu, odkud pocházím, stojí za mnou. Měl jsem už vybrané místo v zahradě, kam sochu postavím. Teď, ale budu muset hledat jiné. Přímé světlo je totiž pro dřevěnou sochu nevhodné!“

Jezdíte do Abertam na kros rád?

„Ano jezdím. Když nemohu já sám závodit, zastoupí mě rodina. Manželka a děti.“
(Kupilík, 2012)

Obr.11 Lukáš Bauer při přebírání sochy sv. Lukáše v Abertamech

7. 5 Rozhovor s Evou Hejtmánkovou

Současná členka, resp. předsedkyně Lyžařského klubu Abertamy.

Jste rodačka z Abertam?

„Ne. Pocházím z podhorského městečka Hroznětín, 11km od Abertam.“

Jak jste se dostala k lyžování?

„Lyžování bylo součástí biatlonu, který jsem provozovala v Hroznětíně v mládí až do dospělosti. Když jsem se provdala do Abertam, měla jsem lyžování tak říkajíc u nosu a nebyl problém v abertamské lokalitě pouze lyžovat, protože s manželstvím přišly i děti.“

Vůbec o vás tak říkajíc nic nevíme. Abertamskou současnost známe, ale co vaše sportovní dráha?

„Někdy není třeba mluvit o výkonech, mě sport baví pro mě a pro ty, s kterými ho mohu sdílet, prožívat, utvářet, poradit i naučit. Vy chcete ale moje výsledky, že. Nelze a nechci všechno vyjmenovat, každý závod je prožitek a vzpomínka na dny, roky, dobu mého života. Přesto vám sdělím, že kdysi mou nejvyšší metou v biatlonu bylo 7. místo ve světovém poháru a v lyžování si ty nejvyšší pocty užívám až teď ve veteránské kategorii. Po skončení biatlonové reprezentaci jsem se věnovala studiu, trenérství a výchovou svých, i závodících dětí.“

Trenérka, jak víme, jste ušitá na míru. Povíte nám něco z tohoto soudku?

„Děkuji za poklonu, velice si toho vážím. Kromě trenérství v biatlonu jsem se věnovala i trénování v lyžování. Biatlon mě baví a pravděpodobně v trenérství budu pokračovat, když ne v trenérství tak určitě v pořadatelské dráze a jako rozhodčí. V lyžování, toť pro mě otázka. Když jsem se přistěhovala do Abertam, nebyly podmínky pro tuto půdu zrovna jednoduché. Po velké slávě fungování lyžařského oddílu pod názvem TJ RZ Abertamy, která plála do roku 1988, nastala velká pauza v činnosti oddílu. Převzala jsem ho takříkajíc bez ničeho. Fungoval společně s místním fotbalovým klubem. Bývalí trenéři se ke mně otočili zády, že už pro tuto činnost udělali dost, ale že mě budou tajně sledovat. Materiál se vytratil neznámo kam. Takto to samozřejmě nešlo. Udělala jsem radikální řez.“

Osamostatnila oddíl od fotbalu a založila nový oddíl v roce 1995 pod názvem Lyžařský klub Abertamy.“

„Začátky nebyly jednoduché, ale fungovalo to. Úspěchy se dostavily a Lyžařský klub byl vzorem pro ostatní kluby, že to takto lze. Abertamští pochopili účelnost, prospěšnost i úspěšnost klubu. Než mi byla zasazena další rána - od jako by „kolegů“ založením klubu v sousední obci a přechod závodníků k nim. Dlouhodobé nedořešení fungování obou klubů mělo za následek odchodu některých členů i funkcionářů. V současné době netrénuji.“

Zmiňujete studium.

„Ano, vlastním licenci rozhodčího I. třídy v biatlonu a licenci trenéra I. třídy. Vidíte, mohu se tímto živit profesionálně... (smích).“

A co vaše záliby?

„Kromě trénování a pořadatelsví závodů a akcí ráda čtu, jezdím na kole, poznávám nová místa, maluji a zahradničím. Hrozné vidíte. Jsem to já ale barbar, vždyť jsem vám ani neřekla, jak ráda lyžuji, proto můj život probíhá kolem těchto zázračných prkýnek.“

Ještě se vrátím k Lyžařskému klubu. Jak vidíte jeho budoucnost?

„Dobře. Lidé se chtějí hýbat. A jsme v lokalitě, kde se tato činnost přímo nabízí. Dnešní podmínky pro tento sport jsou vynikající, myslím v podobě úprav stop, zázemí a propagaci lyžování. A abertamští? Ti ať si sami sáhnou do svědomí. Určitě tu pro ně vždycky budu.“

(Pfeiferová, 2013)

Obr. 12 Eva Hejtmánková

8. DISKUZE

Krušné hory. Co si dnes pod tímto názvem většina lidí představí? Neznalí v nich vidí pohoří zdevastované průmyslovou výrobou v Podkrušnohoří. O Krušných horách mluví jako o měsíční krajině, která byla zasažena chemickým průmyslem a těžbou uhlí, ve které se nacházejí holé, mrtvé nebo již umírající stromy. O horách s rozpadajícími se domy, odkud lidé raději utíkali. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že Krušné hory mají, nebo spíše měly, dvě tváře. Ti z Vás, kteří v minulosti navštívili tu část Krušných hor, která se rozprostírá v oblasti průmyslového Chomutovska a Mostecka, mohli výše uvedeného dojmu nabýt. Místo zelených stromů jste zde viděli tyčit se k nebi jakési pahýly bez jehličí a o představě pobytu na čerstvém vzduchu také asi nemohla být řeč. Lidé si sami začali uvědomovat zkázu, kterou svou činností způsobili. Nicméně v karlovarské části Krušných hor byla situace poněkud lepší, stromy zde byly opravdu zelené a příroda tu byla v daleko lepší kondici. A situace dnes? Možná to někoho z Vás překvapí, ale pro dnešní Krušné hory si dovolím použít označení - malebná horská krajina. Nevěříte? Krušné hory opravdu představují oblast, která se stává přitažlivou pro aktivní turistiku, odpočinek i relaxaci, a to v každém ročním období.

Hory byly obecně vždy spojovány se zimními sporty, převážně pak s lyžováním. Ve své práci jsem se snažila zmapovat historii lyžařského sportu a zaměřit se i na historii činnosti jednotlivých spolků a klubů v karlovarské části Krušných hor. Poznala jsem, že i v těchto, pro život „krušných“ a nehostinných horách, byli lidé velice aktivní. Pevně německy mluvící obyvatelstvo zde před 1. a 2. světovou válkou začalo budovat první lyžařské spolky, nejprve běžeckého a později i skokanského lyžování. Byly budovány skokanské můstky, a to na obou stranách Krušných hor. Je zajímavé, že ještě v 60. letech, dnes již minulého století, bylo na české straně Krušných hor v provozu 23 skokanských můstků. Kde jsou? Na „naší“ straně hor dnes již nenalezneme ani jeden! Přitom naši sousedé hned za hranicemi, např. v saském Oberwiesenthalu, či Klingenthalu, i v současné době pořádají skokanské závody, a to i na úrovni závodů světového poháru! Jak je to možné? Co se u nás udělalo špatně? Byla to otázka pouze finanční, či něčí nezáměr nebo to souviselo s historicky společenským útlumem tohoto regionu, v návaznosti na poválečný odsun německého obyvatelstva, vysídlování pohraničí, zánikem mnoha obcí? Má snad existence skokanských můstků na německé straně Krušných hor souvislost s tím, že se odsunuvší často usídlovali hned kousek za hranicemi, v Rudohoří (Erzgebirge)?

Vždyť skokanské můstky, jak již bylo napsáno, u nás v prvopočátku zakládali převážně německy mluvící obyvatelé. Mohlo mít i vytvoření hraničního pásma v 50. letech minulého století zásadní vliv na rozvoj zimních sportů v této části Krušných hor? Mnoho otázek a patrně i mnoho odpovědí. Co člověk, to názor.

Při zpracování diplomové práce, na základě analýzy historických pramenů a na základě rozhovorů s pamětníky mi vyvstala otázka, proč v 60. až 80. letech minulého století, téměř v každé obci, existovaly sportovní oddíly, starající se o výchovu mládeže, přičemž v dnešní moderní a hektické době již mnoho oddílů neexistuje, a ty co existují, jsou nuceni bojovat o přežití. Je snad třeba za vším hledat peníze? Má i tato skutečnost zásadní vliv na pořádání sportovních soutěží, potažmo i lyžařských? Studiem materiálů lyžařských klubů, jsem zjistila, že docházelo, a i dochází, k poklesu zájmu veřejnosti účastnit se těchto podniků (např. Karlův Běh, Abertamské štafety). Na druhé straně je také pravda, že i zde dochází k budování velkých moderních zimních středisek, převážně sjezdového lyžování a hory se plní nadšenci tohoto druhu sportu. Nevím, zda to není jenom jakási „módní“ záležitost, nebo zda za tím vším stojí pouhý byznis a honba za penězi. Troufám si říci, že to druhé je pravda.

Další metodu, kterou jsem zvolila při zpracování mé diplomové práce, byla metoda rozhovoru. Mohu uvést, že setkání s pamětníky byla vždy velice vstřícná a milá. Ani jednou jsem se z jejich strany nesetkala s negativním postojem, či náznakem něčeho jiného. Naopak, při setkáních ochotně vyprávěli o svých úspěších a zážitcích. Rádi se dělili o své vzpomínky a mohu říci, že i v mém srdci to zanechalo hlubokou stopu. Je zajímavé, že i přesto, že se z mého pohledu jedná o „úspěšné“ a pro mne i „slavné“ lidi, kteří v oblasti lyžování dosáhli úspěchů nejen u nás, ale i v zahraničí, zůstali tito navenek úplně „obyčejnými“ lidmi. Nestálo by za to, zmapovat jejich příběhy a osudy? Vždyť tito lidé, mnohdy pokročilého věku, disponují mnoha dobovými materiály. Není na škodu se o ně nepodělit?

9. ZÁVĚRY

Život na horách je tvrdý hlavně díky klimatickým podmínkám a nečekaným zvrátům. Počasí a mimořádná přitažlivost lyžařského sportu ve srovnání s jinými odvětvími sportu není náhodná. K radosti ze sportovního pohybu se řadí mnohostranné zážitky - zimní kouzlo hor, měření vlastních sil na sněhu v jeho nevyčerpatelných obměnách, styk s přírodou a jejími živly, zimou, větrem, mlhou...

Lyžování během relativně krátké doby otevřelo milionům lidí nový svět. Lyžařský sport jim zpříjemnil zimu – ono, tak dříve nevlídné roční období. Naznačil jim nové cíle dovolených a rekreací. Dal vyniknout řadě výrobních oborů, uvedl do pohybu obrovské investiční prostředky. Především však poskytl lidstvu do té doby zcela neznámé radosti.

Krušnohoří zažilo během posledních tří set let nevídané zvraty. Z nejbohatšího a nejstrategičtějšího území Českého království se v rychlém sledu stalo nejchudším regionem Rakouska - Uherska, poté opět průmyslovou aglomerací a po druhé světové válce pak došlo k jejímu vylidnění. Mnohé obce nezvratně zanikly. Poslední šok zažily hory při ekologické kalamitě v 80. letech. Dnes se ale Krušné hory opět dostávají do formy. Obyvatelstvo se téměř zcela obměnilo. Přišli noví lidé, většinou mládí z vnitrozemí, kteří buď pracovali ve zdejších podnicích, či do Krušných hor dojížděli za turistikou a tento kraj si prostě jen oblíbili. Dodnes je tento turistický ruch stále živý a představuje tradiční tvář Krušnohoří.

Má diplomová práce nahlédla nejen do historie lyžování z širšího obecného pohledu, ale zejména jsem se pak pokusila trošku patrioticky se zaměřit na tu „svou“ část Krušných hor a zmapovat alespoň částečně úspěchy lyžařského sportu a lidí v mnou obývaném regionu, který se stal i mým domovem. Zejména starší generace těch „úspěšných“ zůstává v podvědomí převážně už jen místních lidí. Cílem mé práce byla i snaha, aby se na tyto „úspěšné“ nezapomínalo, protože i tito se svou měrou zasloužili o dobré jméno naší země, i samotných Krušných hor, ve světě. Hor, ve kterých vyrůstali a kde položili základy k tomu stát se „úspěšnými“. I přesto, že se těmi „úspěšnými“ stali nejen doma, ale i ve světě, vždy se nakonec do těch „svých“ Krušných hor rádi a zpravidla i natrvalo vraceli.

Krušné hory jsou krásné, ale přesto krušné a život v nich není, ani nebyl vždy lehký a idylický. Nikdy bych ale neměnila!

10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

SOUMAR, Libor a Emil BOLEK. *Běh na lyžích: výbava, technická průprava, klasika, bruslení*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001, 130 s. ISBN 80-247-0015-8.

PŘÍBRAMSKÝ, Miloš. *Lyžování: základní lyžařská průprava, alpské lyžování, carving*. 1. vyd. Praha: Grada, 1999, 120 s. ISBN 80-716-9786-9.

KULHÁNEK, Otto. A KOLEKTIV. *Malá encyklopedie lyžování*. Praha: Olympia, 1987. ISBN 27-011-87.

SLAVÍK, Josef a Stanislav SLAVÍK. *Naše skokanské můstky*. Jilemnice: Gentiana, 2003, 167 a. ISBN 80-247-0015-8.

KULHÁNEK, Otto. *Zlatá kniha lyžování*. Praha: Olympia, 1989. ISBN 27-083-89.

MIKŠÍČEK, Petr. *Znovuobjevené Krušnohoří*. 5., upravené vydání. Boží Dar: Služby Boží Dar, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-254-5727-6.

BINTER, Lukáš. *Snowboarding*. 4., upravené vydání. Praha: Grada, 2012, ISBN 978-80-247-3981-6.

MIKŠÍČEK, Petr. *Znovuobjevené Krušnohoří*. Boží Dar: Obec Boží Dar, 2005.

KOUKAL, Pavel. *Řídící učitel Karel Lím, zakladatel české krušnohorské turistiky*. Ústí nad Labem: Masarykova dělnická akademie, 2007.

REINELT, Willy. *Bärringen: Bilder einer Stadt*. Vöhringen, 1966.

SCHENKE, Anton. *Annaberg – Bucholz*. Annaberg: Layout&Satz, 2008.

Dukla Sport. Praha: Armádní sportovní centrum Dukla, 2011, roč. 6, č. 2.

Horská služba: Doporučení a informace. Špindlerův Mlýn: Horská služba ČR, o.p.s., 2011, Zima 2011/2012, č. 6.

Krušnohorský Luft / Herzgebirge. Horní Blatná: Krušnohorský Luft, o.p.s., 2013, roč. 2, č. 1.

"Klouzající Finové" aneb něco z historie lyžování. In: *Hobby stránky* [online]. 2008 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z: <http://www.hobbystranky.cz/zajimavosti/klouzajici-finove-aneb-neco-z-historie-lyzovani>

Běh na lyžích. In: *Tipmatchbets.com* [online]. 2012 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z: <http://www.tipmatchbets.com/?cz&page=articles&article=open&id=6>

Historie lyžování: Běh na lyžích. In: *Pf.ujep.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z: <http://pf.ujep.cz/~nosek/bezky/historie.html>

Krušnohorské běžecké lyžování. In: *Ski index* [online]. 2008 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z: <http://www.skiindex.cz/-/-/Krusnohorske-bezecke-lyzovani/>

Lyžařský klub Slovan Karlovy Vary. In: *LK Slovan Karlovy Vary* [online]. 2013 [cit. 2013-06-12].
Dostupné z: <http://www.lkslovan.cz>

Kdo byl Karel Lím?. In: *Duchcovské noviny* [online]. 2005 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z:
<http://www.duchcov.cz/noviny/200510/lim/lim.htm>

Kronika Tělovýchovné jednoty Rukavičkářské závody Abertamy, lyžařský oddíl

Kronika Tělovýchovné jednoty Jiskra Nejdek, lyžařský oddíl

11. SEZNAM UŽITÝCH ZKRATEK

ATUS – Arbeiter Turn und Sportverein (Dělnický skokanský a sportovní spolek)
ČOS – Československá obec Sokolská
ČR – Česká republika
ČSR – Československá republika
ČSSR – Československá socialistická republika
ČSTV – Československý svaz tělesné výchovy a sportu
Dr. – doktor
DSO – Dobrovolná sportovní organizace
FIS – Fédération Internationale de Ski (Mezinárodní lyžařská federace)
HDW – Hauptverband der Deutschen Wintersportvereine (Hlavní svaz Německých zimních sportovních spolků)
KČT – Klub Českých turistů
KČST – Klub Československých turistů
K-24 – typ můstku
LK – Lyžařský klub
MLK – Mezinárodní lyžařská komise
MS – Mistrovství světa
MWC – Masters World Cup (Světové hry veteránů)
NDR – Německá demokratická republika
OH – Olympijské hry
SČV – Sdružení Českých veteránů
SL – Svaz lyžařů
SP – Světový pohár
SRN – Spolková republika Německo
SSM – Socialistický svaz mládeže
SŠD – Sportovní škola dorostu
SVAZARM – Svaz pro spolupráci s armádou
SVS-M – Středisko vrcholového sportu mládeže
SVTVS – Státní výbor tělesné výchovy a sportu
TJ – Tělovýchovná jednota
TJ RZ – Tělovýchovná jednota Rukavičkářské závody
USA – Spojené státy Americké
ÚSL – Ústřední sekce lyžování
WMA – World Masters Association (Světová asociace veteránů)
WSV – Wintersportverein (Zimní sportovní spolek)
ZDF – Zweites Deutsches Fernsehen (jedna z německých televizních stanic)

12. PŘÍLOHY

- Příloha č. 1 – funkcionáři lyžařského spolku z Abertham, rok 1910
- Příloha č. 2 – lyžníci na náměstí v Abertamech, rok 1905
- Příloha č. 3 – funkcionáři turistického spolku, rok 1910
- Příloha č. 4 – členové TJ Jiskra Abertamy (s číslem 2 Pavel Schreiber), 60. léta 20. Století
- Příloha č. 5 – diplom Pavla Schreibera za 1. místo v lyžařském závodě, ručně malovaný, rok 1952
- Příloha č. 6 – diplom Pavla Schreibera za 1. místo v běhu na lyžích, ručně malovaný, rok 1953
- Příloha č. 7 – diplom Pavla Schreibera za 8. místo v běhu na lyžích, Grüna, Německo, rok 1965
- Příloha č. 8 – skokanské můstky v Krušných horách, 30. léta 20. století
- Příloha č. 9 – skokanský můstek v Perninku (Bärringen), rok 1928
- Příloha č. 10 – skokanský můstek v Hřebečné, rok 1952
- Příloha č. 11 – Zimní sportovní hry v Perninku (Bärringen), rok 1938
- Příloha č. 12 – Franz Loos, HDW Bärringen, rok 1951
- Příloha č. 13 – Fritz Purkart, HDW Bärringen, rok 1949
- Příloha č. 14 – desetiletý Rudolf Höhnl na titulní straně časopisu Lyžařství, časopis ročník 42, č. 6, rok 1956
- Příloha č. 15 – Rudolf Höhnl v 10 letech s vojáky, kteří se učili lyžovat
- Příloha č. 16 – Rudolf Höhnl jako člen juniorské reprezentace, rok 1964
- Příloha č. 17 - Rudolf Höhnl na MS ve Falunu, Švédsko, rok 1974
- Příloha č. 18 – pozvánka na „Abertamskou štafetu míru“, rok 1956
- Příloha č. 19 – Gerhard Krakl (muž s číslem) při měření rekordního skoku Pavla Ploce – 181 m na obřím můstku v Harrachově, rok 1983
- Příloha č. 20 – Gerhard Krakl jako mezinárodní rozhodčí na MS v Ramsou, Rakousko, rok 1999
- Příloha č. 21 – mapy nového skiareálu Klínovec / Fichtelberg
- Příloha č. 22 - lyžařská centra pro sjezdové lyžování v Krušných horách/Erzgebirge

Příloha č. 1 – funkcionáři lyžařského spolku z Abertham, rok 1910

Příloha č. 2 – lyžníci na náměstí v Abertamech, rok 1905

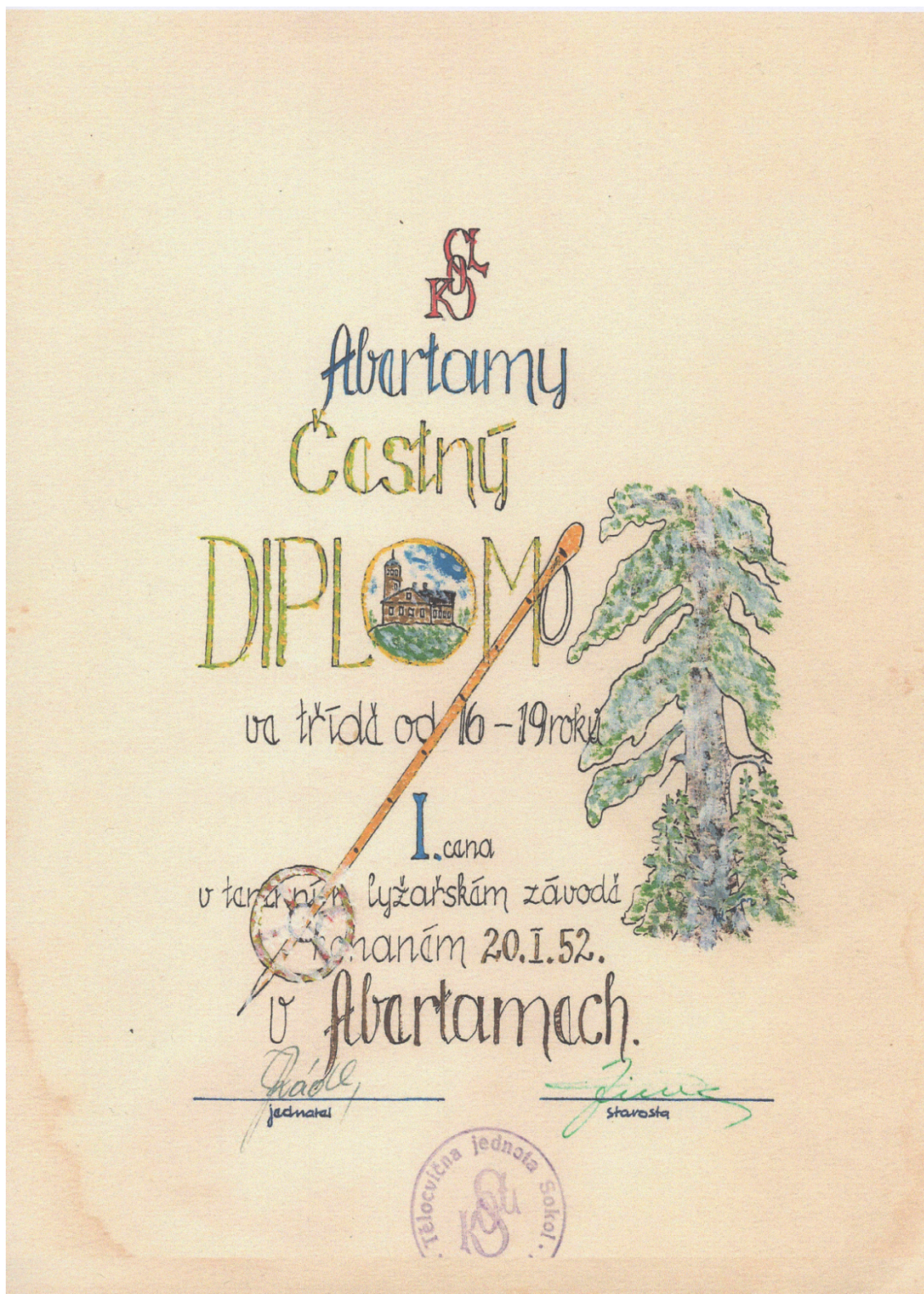
Příloha č. 3 – funkcionáři turistického spolku, rok 1910

Příloha č. 4 – členové TJ Jiskra Abertamy (s číslem 2 Pavel Schreiber),
60. léta 20. století

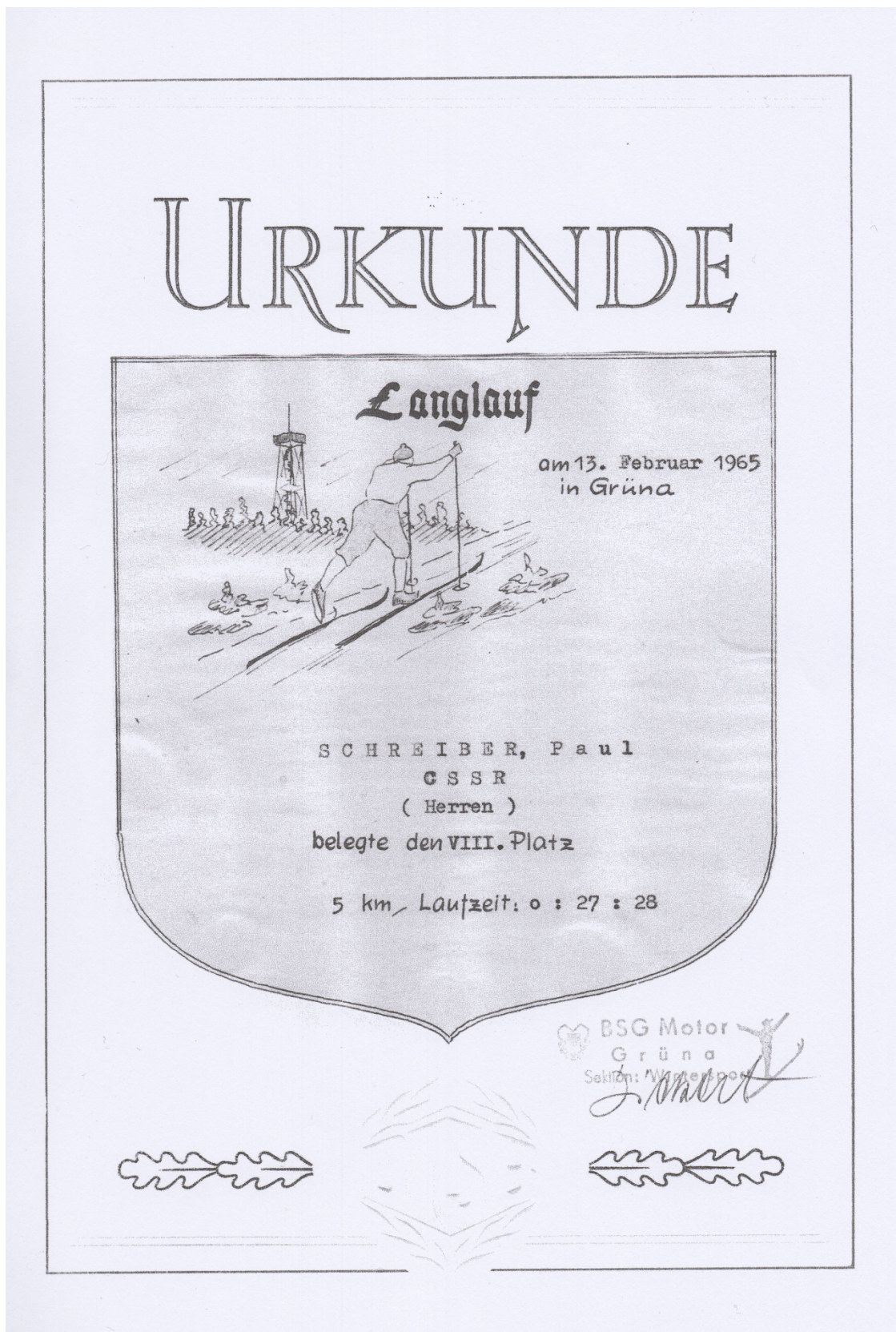
Příloha č. 5 – diplom Pavla Schreibera za 1. místo v lyžařském závodě,
ručně malovaný, rok 1952

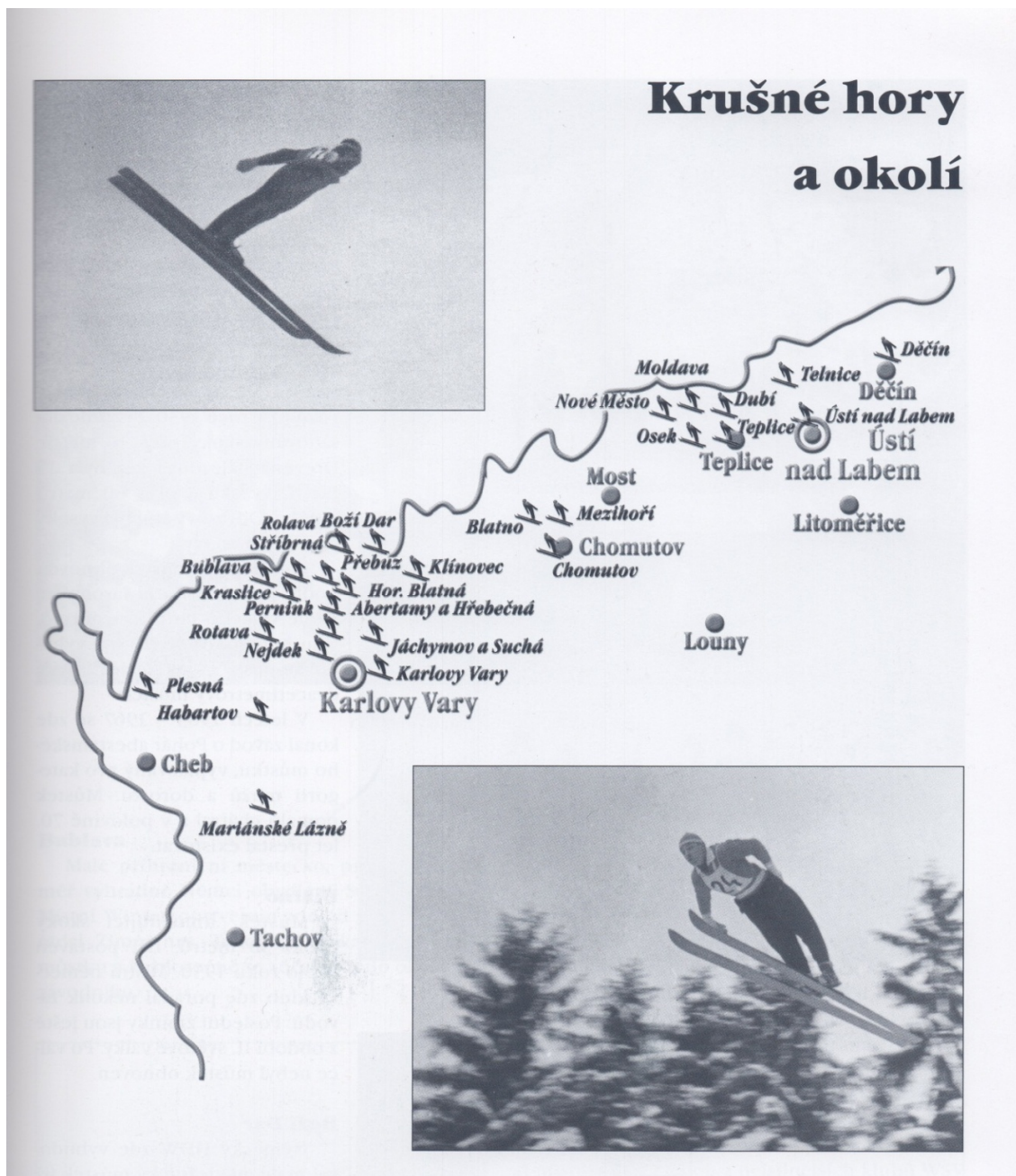
Příloha č. 6 – diplom Pavla Schreibera za 1. místo v běhu na lyžích, ručně malovaný, rok 1953

Příloha č. 7 – diplom Pavla Schreibera za 8. místo v běhu na lyžích, Grüna, Německo, rok 1965

Příloha č. 8 – skokanské můstky v Krušných horách, 30. léta 20. století

Příloha č. 9 – skokanský můstek v Perninku (Bärringen), rok 1928

Příloha č. 10 – skokanský můstek v Hřebečné, rok 1952

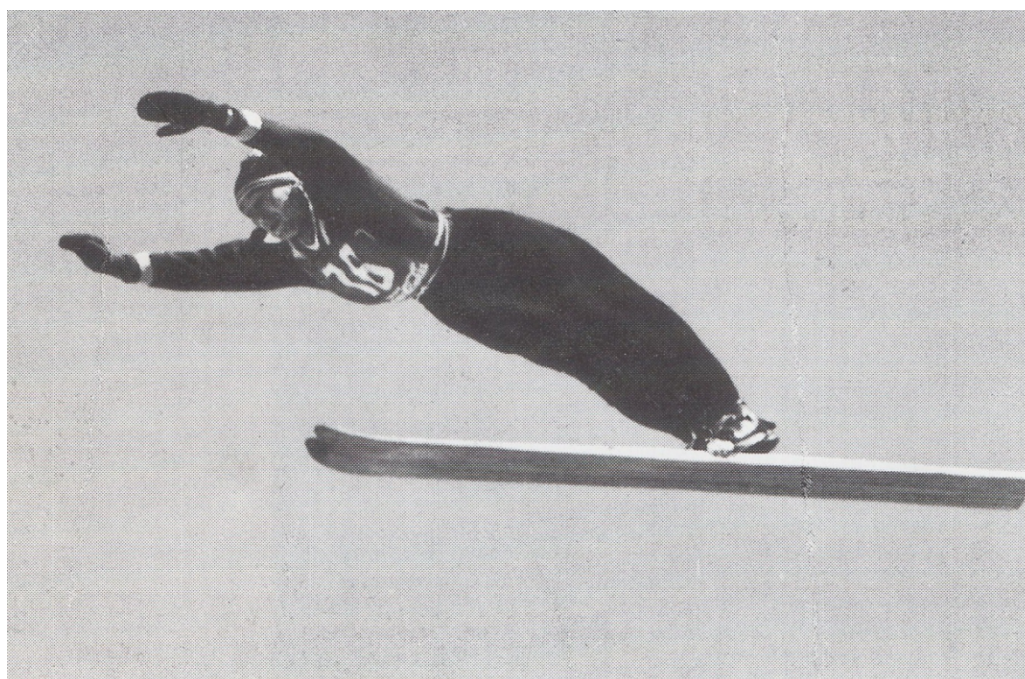
Příloha č. 11 – Zimní sportovní hry v Perninku (Bärringen), rok 1938

Příloha č. 12 – Franz Loos, HDW Bärtingen, rok 1951

Příloha č. 13 – Fritz Purkart, HDW Bärtingen, rok 1949

Příloha č. 14 – desetiletý Rudolf Höhnل na titulní straně časopisu Lyžařství, časopis ročník 42, č. 6, rok 1956

Příloha č. 15 – Rudolf Höhnl v 10 letech s vojáky, kteří se učili lyžovat

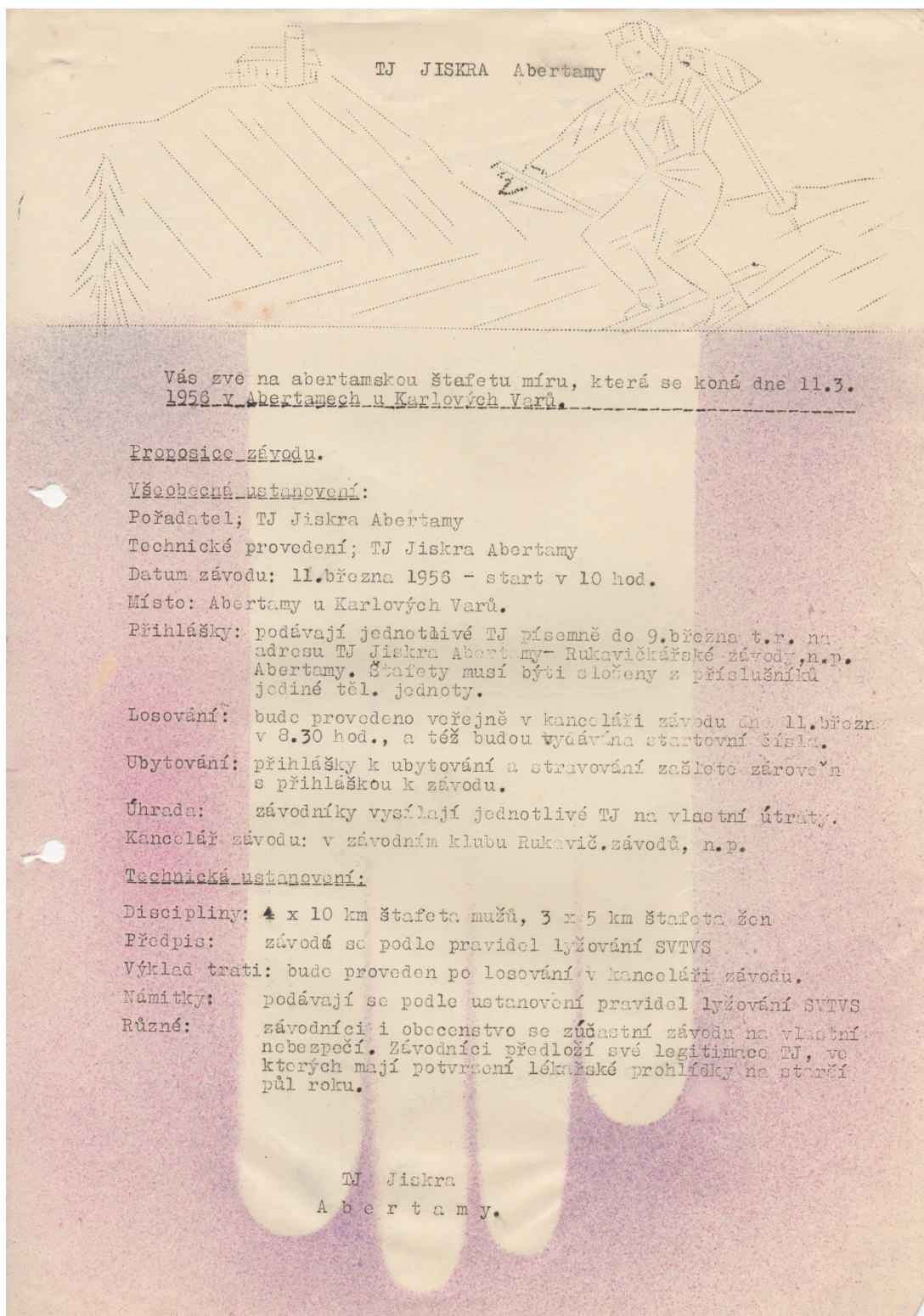
Příloha č. 16 – Rudolf Höhnl jako člen juniorské reprezentace, rok 1964

Příloha č. 17 - Rudolf Höhnle na MS ve Falunu, Švédsko, rok 1974

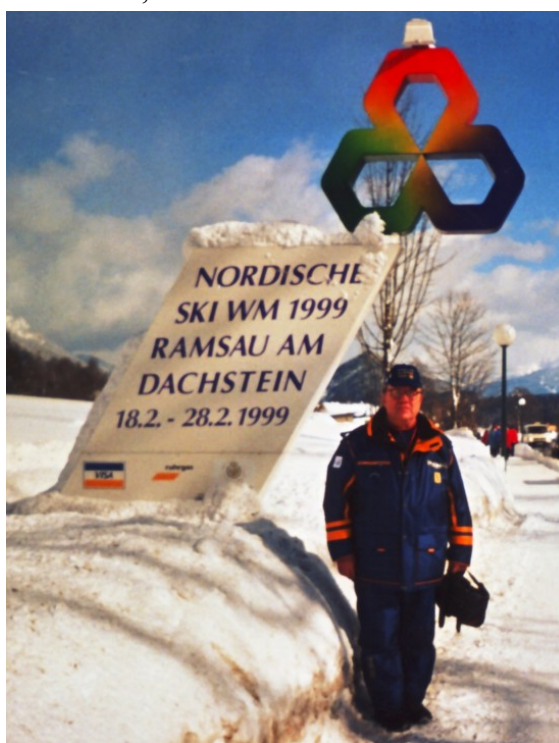
Příloha č. 18 – pozvánka na „Abertamskou štafetu míru“, rok 1956

Příloha č. 19 – Gerhard Krakl (muž s číslem) při měření rekordního skoku Pavla Ploce, 181 m na obřím můstku v Harrachově, rok 1983

Příloha č. 20 – Gerhard Krakl jako mezinárodní rozhodčí na MS v Ramsou, Rakousko, 1999

Príloha č. 21 – mapy nového skiareálu Klínovec / Fichtelberg

Příloha č. 22 - lyžařská centra pro sjezdové lyžování v Krušných horách/Erzgebirge

V tabulkách jsou uvedena lyžařská centra jak na české, tak i německé straně hor.

Obec/část obce	Počet vleků	Stupeň obtížnosti	Délka sjezdovky	Nadmořská výška
Abertamy	1	lehká	400m	840-880m
Altenberg	2	lehká	530m	760-820m
Annaberg-Buchholz	1	lehká/středně těžká	470m	680-815m
Arnsfeld (do Mildenau)	1	lehká	200m	600-640m
Augustusburg	2	lehký/středně těžký	400m	400-450m
Bärenstein	1	lehká/středně těžká	1000m	760-840m
Bermsgrün - Schwarzenberg	1	lehká	350m	610-660m
Boží Dar – Neklid a Novako	6+2 (ST)	lehká/středně těžká/ těžká	3750m +350m	865-1120m
Brandov	1	lehká	500m	560-640m
Breitenbrunn	1	středně těžká	350m	800-860m
Bublava	8	lehká/středně těžká	4500m	620-800m
Carlsfeld (do Eibenstock)	2	lehká	400m	875-920m
Český Jiřetín	4	lehká/středně těžká	2900m	630-800m
Crottendorf	1	lehká	800m	695-790m
Ehrenfriedersdorf	1	lehká	300m	540-600m
Eibenstock	3	lehká	650m	650-780m
Einsiedel (do Chemnitz)	1	lehká/středně těžká	200m	420-480m
Erlbach	2	středně těžká	780m	610-750m
Geising	3	lehká	800m	600-700m
Falkenau	1	lehká	300m	330-390m
Gelenau	1	lehká	250m	480-520m
Geyersdorf Annaberg Buchholz)	1	lehká	500m	–

Gornsdorf	1	lehká/středně těžká	300m	480-560m
Grünbach	1	lehká/středně těžká	250m	610-690m
Heidersdorf	1	lehká/středně těžká	500m	530-630m
Hermisdorf	1	lehká	900m	660-780m
Herold (do Thum)	1	lehká	420m	440-540m
Holzhaus	3	lehká/středně těžká	1300m	620-740m
Hora Svaté Kateřiny	1	středně těžká/těžká	300m	580-680m
Horní Halže (do Měděnce)	2	lehká/středně těžká	700m	730-860m
Jachymov - Jáchymov Střed, Náprava	1+3+1	lehká/středně těžká/ těžká	2500m +2100m +300m	700-940m
Johanngeorgenstadt	1	lehká	1200m	780-870m
Jöhstadt	2	lehká/středně těžká	900m	680-770m
Klingenthal - Ski areálů.Jägerstraße	1	středně těžká	350m	570-660m
Klínovec -Klínovec sever, jih a TJ	10	lehká/středně těžká/ těžká	11500m	800-1244m
Klíny	4 (ST)	lehká/středně těžká	2500m	550-710m
Königswalde	2	lehká/středně těžká	1200m	570-710m
Kovářská	1	lehká	400m	810-850m
Kraslice - Sapiro a Krajka	1+2	lehká	1200m +1000m	540-720m
Krupka - Komáří vížka	3	lehká/středně těžká	1250m	640-770m
Lengefeld	1	lehká	600m	570-640m
Lößnitz	1	lehká/středně těžká	500m	460-560m
Loučná	2	lehká/středně těžká	800m	870-950m
Mariánská	1	lehká	350m	830-890m
Meziboří	1	lehká	550m	570-700m
Mezihoří	2	lehká/středně těžká	600m	660-740m
Mikulov- areál Bouřňák	6	lehká/středně těžká/ těžká	6500m	590-870m

Mühleithen (do Klingenthal)	1	lehká	170m	850-880m
Neudorf (do Sehmatal)	1	lehká	500m	710-820m
Nové Hamry - areál TJ a ABC	5+3	lehká/středně těžká	1700m +500m	700-860m
Nové Město/Mikulov	1	středně těžká	350m	730-800m
Oberbärenburg	1	středně těžká	600m	600-715m
Oberwiesenthal	9 (ST)	lehká/středně těžká/ těžká	15700m	900-1215m
Olbernhau	1	středně těžká	480m	506-602m
Osek	1	lehká	190m	400-460m
Pernink - Pod Nádražím, Nad Nádražím a Velflink	3+1+4	lehká	400m + 600m + 300m	830-980m
Pobershau	2	lehká/středně těžká	380m	580-660m
Pockau	1	lehká	400m	410-480m
Pöhla - Schwarzenberg	1	středně těžký	250m	540-590m
Potůčky	1	středně těžká	600m	720-800m
Pyšná	3	lehká/středně těžká	1100m	610-745m
Rehefeld - Altenberg	3 (ST)	lehká/středně těžká	3700m	700-830m
Satzung - Marienberg	1	lehká	300m	845-880m
Sayda	1	lehká	250m	580-620m
Schellerhau - Altenbergu	1	lehká	350m	760-800m
Schneckenstein - Tannenbergstal	1	lehká	250m	790-830m
Schöneck	5	lehká/středně těžká	1600m	610-750m
Schwarzenberg - OT Bermsgrün	1	lehká	350m	610-660m
Sehmatal- OT Neudorf	1	lehká	500m	730-810m
Seiffen - Reicheltberg	1+1	lehká/středně těžká	1200m +150m	640-740m
Stollberg	1	lehká	200m	430-460m

Streckewalde	1	lehký/středně těžký	200m	440-500m
Stützensgrün	1	lehký	300m	600-650m
Svahova	2	lehký/středně těžký	480m	680-780m
Tannenbergstal - Schneckenstein	1	lehký	250m	790-830m
Tellerhäuser - Breitenbrunn	1	lehký	220m	940-970m
Telnice	7	lehký/střednětěžký/ těžký	4000m	600-800m
Thum	1	lehký	300m	540-580m
Tisá	1	lehký/středně těžký	400m	520-580m
Vejprty - OT Nové Zvolany)	1	středně těžký	300m	800-840m
Werda	1	lehký	350m	590-650m
Wildenthal - Eibenstock	1	lehký	150m	750-780m
Zschopau	2	středně těžký	450m	340-380m
Zschorlau	1	lehký	250m	600-650m
Zwönitz	1	středně těžký	200m	590-640m
Zwota	1	lehký	150m	660-700m